

308230

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

VOL. I.
సంపుటము ౧

చెన్న పట్టణము 1914 సం॥ ఆగస్టు నెల 15 వ తేది శనివారము.

ఆనందనామ సంవత్సర శ్రావణ బహుళ శుక్ల మిది.

No. 119

సంచిక ౧౧౯

శ్రీమదాంధ్రవాల్మీకి రామాయణము, వచనము.

పాలకాండము—దశసరి కాగితములు 18 పటములు.	డిటో	డిటో	కాలికోతైండు 1 4 0
మంచి అట్టతైండు 1 0 0	డిటో (మూడవ భా.) 12 పటములు అట్టతైండు 1 0 0	డిటో	డిటో
డిటో	డిటో	కాలికోతైండు 1 4 0	కాలికోతైండు 1 4 0
అయోధ్యాకాండము—1వ భా. 11 పటములు అట్ట ,, 1 0 0	పాల, అయోధ్యాకాండములు—50 పాను కాగితము	కాలికోతైండు గిట్టు చేరు. 1 సంపుటము 41 పటములు 3 8 0	
డిటో	డిటో	కాలికోతైండు ,, 1 4 0	ఆరణ్య, కిష్కింధా, సుందర కాండములు 50 పానుల
డిటో	2-వ భా. 12 పటములు అట్ట ,, 1 0 0	కాలికోతైండు ,, 1 4 0	కాలికోతైండు 1 సంపుటము 45 పటములు 3 8 0
డిటో	డిటో	కాలికోతైండు ,, 1 4 0	యథాకాండము—మూడు భాగములు, 34 పటములు 3 8 0
ఆరణ్యకాండము—14 పటములు అట్టతైండు 1 4 0	తైబ్రీయెడివెక్—80 పాను కాగితములైన మంచి	డిటో	డిటో
డిటో	అచ్చు మేలైన కాలికోతైండు, పాల, అయో	డిటో	డిటో
కిష్కింధాకాండము—15 పటములు అట్టతైండు 1 0 0	ధ్యాకాండములు చేరి 1 సంపుటము ... 5 0 0	డిటో	డిటో
డిటో	తైబ్రీయెడివెక్—ఆరణ్య, కిష్కింధా, సుందర కాండ	డిటో	డిటో
సుందర కాండము—16 పటములు అట్టతైండు 1 8 0	ములు చేరి 1 సంపుటము ... 5 8 0	డిటో	డిటో
డిటో	డిటో	డిటో	డిటో
యుద్ధ కాండము—(మొదటి భాగము) 10 పటములు	డిటో	డిటో	డిటో
అట్టతైండు 1 0 0	డిటో	డిటో	డిటో
డిటో	డిటో	డిటో	డిటో
డిటో	డిటో	డిటో	డిటో
డిటో (రెండవ భా.) 12 పటములు అట్టతైండు 1 0 0	డిటో	డిటో	డిటో

వలయువారు:— ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అన్డ్ కంపెని, క్రాడ్వీ, మద్రాస్.

ఓటో మోహిని

“ఓటో, ఓటో” అని ముందు పేరు పెట్టుకొని పనికొనిన ఆత్మలు యిటు చేరినవి. మా ఓటో మోహిని యను ఆత్మలు మొట్టమొదట బయలుదేరి ప్రఖ్యాతిని గడించినతరువాత పులినిజూచి నక్క వాతెట్టుకొనినట్లు ఈ చెడ్డ ఆత్మలు బయలుదేరి బహుమతి పొడచేయుచున్నవి. కాబట్టి ఓటో అను పేరు ముందు పెట్టుకొనినంత మాత్రాన ఆ ఆత్మలను గాని మోసపోకుడు. ఓటో మోహినిని మాత్రమే చూచి కొనుటవలస మీసము వృథా కాదు. ఓటో మోహినియొక్క విశేషము లివి.

- (1) ఓటో మోహిని :—ఒక సారి బట్టలమీద రాచుకొనినతరువాత నాలుగు రోజులవరకు వాసనపోదు. పోవునని రుజువుచేసినవారికి 100 రూపాలు బహుమతి యిచ్చెదము.
- (2) ఓటో మోహినిని రాచుకొనిన తోడనే చుట్టుప్రక్క యంతయు ఘుమఘుమ సువాసతో నిండియుండెను ఒక పుష్పద్రావ వనమధ్యమందున్నట్లుండును.
- (3) ఓటో మోహినికి అనేకమంది మహారాజులు, రాజులు, జమీందారులు, క్రీమంతులు, వక్త్రు సాధారణులు సయితము అడుగనిదే వందలకొలది యోగ్యతాపత్రముల నిచ్చియున్నారు.
- (4) మైసూరు ప్రదర్శనములోను, ఇతర చోట్లలోను బంగారు పతకములు దాని ప్రాశస్త్యమునకయి ఒసంగిరి.
- (5) ఓటో మోహినివారు ఈ ఆత్మల పాగుగలేదని రుజువుచేసినవారికి 100 రూపాల యిచ్చెదమని ఘంటాపదముగ జెప్ప సాహసించుచున్నారుగాని పోలిక ఆత్మలను సృష్టించి మోసముచేయువారు నోరు మెదల్చలేకయున్నారు. ఈబుడ్లు ప్రతిదినము వందలకువందలు ఎగిరిపోవుచున్నవి. ఏ వెండిండ్లలోను ఇవే. ఏ నాటకములలోను ఇవే. ఎచ్చటను ఇవే. $\frac{1}{2}$ బొమ్మ గ్లాసు స్టాపరుల బుడ్డి 1-కి 2-0-0. 1-రూం బుడ్డి 0-12-0. ఓటో మోహిని సెంటెండుకార్డు డబ్బా 1-కి 0-12-0

(ఈ కార్డు 12 తక్కువగా పంపబడవు.)

అన్ని చోట్లలోను ఏజెంట్లు కావలయును. వర్తకులకు స్పెషలు రేట్లు యివ్వబడును.
సోం ఏజెంట్లు:—మా భగవాన్ దాస్ చున్నీలాలు అందు కంపెని, 177 చైనాబజారు రోడ్, మదరాసు.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము.

సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే

తల నొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల బావును

పార్శ్వపు నొప్పుల బారదోలును. పొట్లపోగొట్టిన

వనమూలికలచే హిందూ దేశమందు

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

సువాసనగలిగియుండును.

దీనిని విదేశములలోకూడ వాడుచున్నారు.

పంచభాషచీటి చూచి కొనిన మోసము గలుగదు

చిరునామా:—ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, పోస్టబాక్సు నెం. 212, మద్రాసు.

క్రంప్టన్ ఇంజనీరింగు

కంపెని, మదరాసు.

పింటింగు పెన్సిల్లు,

రయిసు మిల్లులు,

పిండి మిల్లులు,

సిరుతోడు యంత్రములు,

మొదలగు వాటిని టిని ఆవివలన గాని,

గ్యాసువలన గాని, నూనెవలన గాని, లేక విద్యు

చ్ఛక్తి (ఎలక్ట్రిసిటీ) వలన గాని, నడపింపవలయు

ననువారు

ఎస్టి మేటులకు, స్క్రీములకు

మాకు తప్పక వ్రాయవలసినది.

మావద్ద ఎలక్ట్రికల్ సామానులు, జనరలు

యింజనీరింగు సామానులు విశేషముగా గలవు.

మేము ఎంగల్ బప్పు బ్రాచిగేటోగు ఆయిలు

లకు ఏజెంట్లుము.

చిరునామా:—

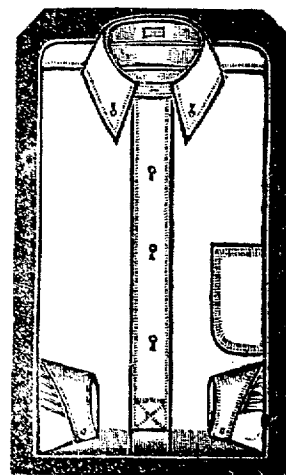
నెం 7, ఆర్మీనియన్ వీధి,

మదరాసు.

The Crompton Engineering Co.,

7, Armenian Street, MADRAS.

టైల్ వర్కులు.

మొదటికము టైల్లువర్కులు

డబ్బా 1-కి రు. 13-8-0

రెండవకము ,, 12-0-0

సాధారణకముది 10-8-0

ఇంగ్లీషు కంగులుగల

వర్కులు 1-కి రు. 2-4-0

వ్రాయ నప్పుడు

మీమెడ చుట్టుకొలత

యెత్తో, కొమ్ము ఎన్ని

అంగుళములో వ్రాయ

వలయును.

మీ యూరిక్టర్ గరసున్న టైల్ వర్కు చేరు వ్రాయుడు.

లండను క్రేసింగు కంపెని,

37/38 రత్తబజారువీధి, మద్రాసు.

LONDON TRADING CC

37/38 Rattan Bazar Road, Madras.

అనుభూత్యాయుక్తేన నిలయమువారి
సహజములు.

1. స్వచ్ఛతలు. (గారంటీ) ఎన్ని సంవత్సరములనుండియైనను, వాతమువలనగాని, మరియేరకమువలనగాని ముడిగిపోయిన కాళ్లుగాని, చేతులుగాని, కండుముడుబుడ్లుపయోగించిన యాభ్యాసితానికి వచ్చును. అనేకమందికి బాగుపడినది. వెల బుడ్డి 1-కి రు 4-0-0.
2. గంధక భస్మము. ఇది మన కన్నడు నెవ్వరిచేయని తయారు చేయబడినది. చాల విచారణనైనది కనిపెట్టబడినది. కుష్టు నశనము, కడుపునొప్పిలకును, దీనివంటిమందులేదు. వెల రు 1-కి 1-0-0
3. ప్రణవాళి. (సలాత్రి) ఎట్టి యసాధ్యముగ వుండను నవలీలగా మారును. వెల డబ్బీ 1-కి 0-8-0
4. గంధక నాళికళము. ఇది మూడు ప్రాంతలలో నెట్టిగజ్జని, చిడుమును, మాపుమాపును. వెల డబ్బీ 1-కి 0-4-0
5. స్వచ్ఛత కాపి పాదుము. ఇది పలువిధములగు మూలకలచే తయారుచేయబడినది. ధాతుపుష్టికిని, నైత్యకాంతికిని మిక్కిలి యుపయుక్తము. వెల డబ్బీ 1-కి 0-6-0.

టి. పి. శ్రీనివాసాచార్యులు. అందు, సన్.

అనుభూత్యాయుక్తేన నిలయం, శ్రీరామచంద్ర విశాఖపట్నం.

కుచ్చీలు, మంచములు, బీరువలు.

మానద్య నియంతి నలంకరించు సామానులన్నియు సులభక్రయమునకు దొరకును. చెన్న పట్టణములో మాకంటే చవుక గా నమ్మువారు లేరు. మడత కుచ్చీ 1-కి 1-2-0
కాక్ వన్ కుచ్చీ సాదా " 2-2-0
డిటో చేతులుగలది " 8-12-0
ఇనుపమడత మంచము కాక్ వన్ నలది సింగిల్ 10-0-0
డిటో స్ప్రింగుని 13-8-0
మట్టికం స్ప్రింగు 12-0-0
స్ప్రింగుతో టాపు సయితముగల ఇనుపమంచము 16-8-0
(సింగిలు)
బీరువలు 3x4 అడుగులు 17-0-0
డిటో 5x8 23-0-0 డిటో మేలురకం 30-0-0
పడకకుచ్చీ అనే సోఫా కుచ్చీ పేముడి 8-8-0
కాట్టలగులో అనేక సామానులు గలవు. వ్రాసిన వారికి పంపెదము.

పి. ఎస్. పొన్ను స్వామి పిల్లె అండుసన్
కారివెట్ మేకర్స్ 41/42 రాటర్ బజారుపేధి, మదరాసు.

కలరాకు సిద్ధోషధము

౧౦౦-కి-౬౬-గుణము.

తప్పక యేదశలోనున్ననుగాని కలరాను కుదుర్చును
మూత్రమును ధారాళముగను ఉష్ణమును స్థిరముగను
వుంచును.

ఇతరదుర్గుణముల రానివ్వదు.

కర్పూరాద్యరిష్టం - బు-౧ 0-12-0. మాత్రమే.
విషూచి సంజీవిని - మా-౧౨

ప్యాకింగు పోస్టేజి వేరు.

అధికముగా గోరువారు దగ్గరికైలుట్టేషనును చెలుపవలెను.

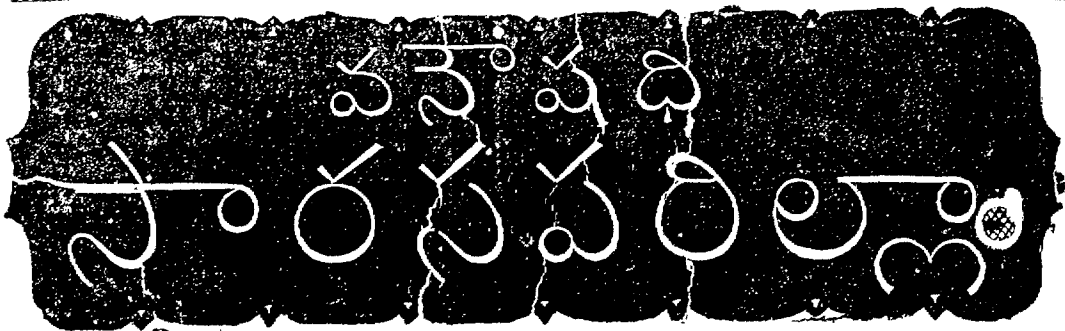
వైద్య రత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యు,

ఎ. వి. యన్. వి. యం. బి.

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

జి. టి. మదరాస్.

ఔలిగ్రాం అడ్రసు
పండిట్, మదరాస్.

ఇది దేహమునందుబుట్టు నెత్తురుగడ్డలను మరయు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. శ్శృపోట్లు, పాతవాయువుపోట్లు, రసపట్లు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నశనమగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడితంతువులకు శుష్పినిగలిగించును. నెత్తురును శుద్ధిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును. ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండుసీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా వెల రు. 1-4-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్. ౧౪౪. ఫనస్ వాడీ. నం. ౨. బొంబాయి

Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2. Bombay.

సత్యముగా మోసముకాదు.

గుణపడనిచో ద్రవ్యమును ఖండితముగా తిరిగి యిచ్చెదము.

ఒకానొక ఘోషామయి మహాత్మునిచే చేయబడిన

మేహధ్వంసిని గజకేసరిమాతలు

ఈ మాత్రల సేవచే ఉష్ణవాయువు, మేహసంబంధ ప్రణామలు, చెల్లికురుపులు మొదలగు మేహసంబంధములను వ్యాధులు ధాతునష్టము, ధాతు నీరై యుండుట, దేహబల హీనత మొదలగునవి నివర్తించి దేహరోగ్యము, ధాతుపుష్టి సంభోగములు కలుగును. సీసా 1-కి క్రయం రు. 0-2-0
దేహపుష్టి బౌషధము:—ఈ బౌషధమును సేవించినచో దేహముచిక్కిపోవుటయు, బలహీనత, అజీర్ణము, అగ్నిమాం ద్యము, నరములబలహీనత మొదలగునవి నివారణయై, జీర్ణ శక్తి, నరములపుష్టి, రక్తవృద్ధి, దేహపుష్టి, జ్ఞాపకశక్తికలుగును. విద్యార్థులకు, స్త్రీ డర్లకు చాల ఉపయోగకరము. సీసా 1-కి క్రయం రు. 2-0-0.

మావిలాసము. —హాలపు దేవరమతం సిద్ధాంతులు,

హరపనహల్లి, (బళ్లారిజిల్లా)

చక్కని సువాసనగల సెంటులను ప్రేమించువారు

ఆటోదిట్ బహార్ (రిజిస్టర్)

అనుప్రాగ్ఘోషియుల కుద్దేశింపబడిన ఆత్మ రుచయోగింపవలయును.

మనోహరమయినది, సువాసనగలది, చాలకాలము వాగన యుండునది, కొన్ని ఏర్పరచబడిన పుష్పములనుండి మాత్రమే తయారు చేయబడినట్టిది. ఇందు మద్యసారము చేర్పబడ లేదు. నీచేతిరుమాలు మీదగాని, కోటుమీదగాని కొన్ని బొట్లను వేసికొనినయెడల సువాసనలతో గూడినపుష్పతోట లోనే గూర్చునట్లుండును. ఈ ఆదృశమైన వేయిరకముల పుష్పములనుండి తీయబడిన ఆత్మ రుచి సువాసననుభవించుటకయి ఆటోదిట్ బహార్ యివ్వమని మీదగ్గిరనున్న సాఫ్టువరు నడుగవలయును వారితావున లేదని మాకు వ్రాయుడు. చిన్నబుడ్డి బిలువ 0-8-0, మధ్యతరగతిబుడ్డి 0-12-0, 1/2 బౌస్సు ఆత్మరుగల పెద్దరయిబుడ్డి 2-0-0 ఈ ఆత్మరులో మరగపెట్టబడి ఘుమమును రాదుచుండు కార్డులు డబ్బీ 1-కి 0-10-0. వి. పి. ఖర్చుకొనువారును భరించవలయును.

సోలు ఎకెంటులు—ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్

కెమికల్ కంపెనీ, 155 జామా మసీదు. బొంబాయి.

మదరాసు ఏకెంటు:— మెహత పురుషోత్తం మూర్తి నెం 29, చై నాబజారు రోడ్డు, ప్రవరు బజారునమీపం మదరాసు.

సర్వజీవన్.

ధాతుపుష్టిమందు లన్నిటికి తల్లి.

ఇది సంజీవవంటి ఒక వనమూలిక. ఇదియే మన పూర్వీకుల ఆతిరహస్యపు బౌషధము. దీనిప్రభావము కనుగొన వలయునన్న రాత్రి పరుండబోవు సమయమున పుచ్చుకొనిన కొన్ని నిమిషములలో దానిప్రభావము కనపడును. సత్యంశ కత్వము పోగొట్టుటకు యంతటమించినది లేదు. జన్మేంద్రియ దుర్వనియోగముచేతను మూత్రద్వారంబులకు సంభవించెడి అనేకవ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజువంటిది. రక్తమును కుభ్రపచి నరములకు పటుత్వమును దేహమునకు బలమును కాయయు నిచ్చును. 20 విధములగు మేహములను మొదలంట నాశనము చేయుటలో సంజీవవంటిది “సర్వజీవన్” ఇది శ్రీలు, పురుషులు, బాలురు వృద్ధులు అందరను నుపయోగించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల వృద్ధాప్యము నశించి మిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధియుకలుగును.

వెల టిన్న 1-కి 2-0-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

ప్రాఫెసర్ జి. యన్. నాయుడు,

(13-5-14) కలియుగభీమ.

16కృష్ణపు మొదలివీధి, తిరువల్లిక్కేణి మదరాసు.

ఉత్తరరామచరిత. ౦-౭-౦

అభినవమోహనము. ౦-౬-౬

ఈ రెండును మనోహరములయిన నాటకములు.

ద్వితీది, బ్రహ్మపందకాశ్రీ.

తుని-గోదావరిజిల్లా.

విశ్వనిఘంటువు. (సటికము.)

ఔమ్మి 1/2 పుటలు 520, స్లోకములు 2250,

వెల 2.8 0 పోస్టేజివేరు.

అడ్రసు. జి. శర్మ. కోటిపల్లి, గోదావరిజిల్లా.

పాగయోడల రాకపోకలు.

చెన్నపురి నాకాశ్రయమునం దున్నవి.

1914 సం॥ ఆగష్టు నెల 15-వ తేది

ప్రముఖ పేరు.	బయలుదేరిన స్థలము.	తేది.	పోయెడి స్థలము.	తేది.
సి. రోబర్టుస్	బొంబాయి	4 ఆగష్టు	—	—
సిటిఆఫ్ మద్రాస్	కాకినాడ	9	లండను	—
ఎలెంగాన్	నాగపట్నం	9	—	—
ఎక్ మా క్రబ్	రంగూను	10	—	—
ఎస్.వి. ల్యాంక్	బాక్ నోయి	12	—	—

రానున్నవి.

మొనుండా హోలివెల్	లివర్ పూలు	ఆగష్టు	కలకత్తా	ఆగష్టు
లంక	లండను	17	కలకత్తా	18
టాలోవా	రంగూను	17	—	—
మహేంద్రా	మైసూరు	19	మైసూరు	20
మనోరా	లండను	24	కలకత్తా	25
అంలాటి	కలకత్తా	31	లండను	31
	కలకత్తా	5 శని	నెటూల్	5 శని

ఈ తేదీలలో కొంచెము మార్పుండును.

వాతావరణ నిత్య

1914 సం॥ ఆగష్టు నెల 15-వ తేది

ప్రదేశములు.	తేది.	ఉష్ణోగ్రత.	వర్షపాతము.	తేది.	ఉష్ణోగ్రత.	వర్షపాతము.
గోపాలపురము	29.618	86.8	78.8	0.40	82.57	19.27
వాల్తేరు	29.613	85.4	76.9	0.06	18.27	14.09
కాకినాడ	29.630	85.6	77.8	...	22.21	14.66
బందరు	29.625	90.6	77.5	...	15.69	15.84
గుంటూరు	...	88.1	13.85	...
సిల్లూరు	29.643	85.3	74.3	0.04	10.34	6.71
మద్రాసు	29.667	88.1	75.0	0.47	10.24	9.97
కడప	29.690	88.6	76.6	...	11.93	8.41
నాగపట్టణము	29.693	92.3	76.9	...	5.61	7.62
కొలంబా	29.802	85.3	75.5	0.03	33.45	35.49
సిరుకాపేటపురము	29.785	77.8	72.8	0.19	39.77	85.47
కాచిఫ్	29.811	79.0	72.7	1.37	68.87	74.82
కల్వారా	29.781	75.8	72.1	2.15	84.09	86.92
మంగులూరు	29.770	76.4	71.4	3.16	10.39	95.92
బొంబాయి	29.670	83.9	77.8	0.10	54.79	52.26
హైదరాబాదు	29.628	78.4	71.0	0.94	26.64	15.66
ఆనంతపురము	...	79.0	70.6	0.67	8.80	7.73
బళ్లారి	29.658	85.0	73.2	0.05	4.12	7.76
కర్నూలు	29.702	81.5	74.0	0.01	13.51	12.72
కడప	29.678	83.1	74.8	0.03	12.85	12.13
రెంగులూరు	29.727	73.3	65.1	0.69	14.16	15.24
కొడైకనాల	22.661	57.8	52.1	0.10	24.99	22.52
ఉదకమండలము	22.888	58.9	50.3	0.38	24.13	29.31
కోయంబుత్తూరు	29.747	82.3	69.3	...	8.44	7.74
జెల్లూరు	29.683	86.2	75.3	...	12.67	15.07
నెలము	29.727	86.7	72.4	0.40	13.94	17.31
తిరుచనాపల్లి	29.716	90.4	77.1	...	4.61	9.16
పుదుకోట	29.715	92.2	77.9	...	7.99	11.66
మధుర	29.713	90.8	78.2	...	8.67	10.29
సిరుకాపేట	0.98	5.45

దీర్ఘకల్పమునందు వాయుభారము కొంచెము తగ్గినది. బంగాళాఖాతము హెచ్చినది. మధ్యమోష్ణ పరిమాణము సామాన్యముగా తగ్గియున్నది. పగటిపూట వేడిమి మామూలు కంటే చాలితక్కువ. రాత్రులయందును వేడిమితక్కువగా నున్నది. వాయుమండలమున తేమ విశేషముగా గలదు. కర్నాటకమునందును తూర్పు సంగమ మధ్యలు విడిపోయినవి. వర్షము స్వల్పశ్రద్ధగా గలదు. పడమటితీరమున మాత్రము పెద్దవర్షములు కురిసినవి.

నూతన:—పడమటితీరమున, ఉత్తరమున వర్షము కురియవచ్చును.

ఆర్. ఎల్. ఎల్. జోన్న
వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు

Notice and Invitation.

All old students who have studied for at least one term in the VI Form or College Class es of this College are hereby invited to a meeting of the College Day and Alumni Association which will be held at 6-30 P. M., on Monday, the 17th instant in the College Hall.

Guntur) J. ROY STRUCK.
12-8-14) Principal,
A. E. L. M. College.

స్థానీయ, రాష్ట్రీయ, వార్తలు

సుకృత లక్ష్మీవిలాససభ:— ఈరాత్రి 9 గంటలకు విక్టోరియా పురమందిరమున నీసభవారు నందనారుచరిత్ర నాటకమును ప్రదర్శించెదరు.

చెన్నపురి శాస్త్రసంఘము:— తేపుసాయంకాలము చింతాద్రిపేట నెకండరీ పాఠశాలలో ప్రాధానము లక్ష్మీవరసు గారు “మతము, సహాయము” గూర్చి ఉపన్యసించెదరు.

అంత్యోహతుద్ధరణ సభ:— తేపుప్రాద్దున 8 గంటలకు వ్యాససాడిలోని సభవారి మందిరమున బ్రహ్మసంధి స్వామిలవారు రాజధర్మశాస్త్రమును ఉపన్యసించెదరు.

దక్షిణ హిందూదేశ బ్రహ్మసమాజము:— తేపుటిసాయంకాలము 6 గంటలకు సమాజమందిరమున జె. వి. నారాయణ గారు సముదాయారాధనగూర్చి ధర్మోపదేశముగావించెదరు.

భగవత్కృత శాస్త్రసంగసభ:— తేపు సాయంకాలము 4 గంటలకు తొండమండలము హైస్కూలులో బ్రహ్మశ్రీ సుందరేశ్వరరాజుగారు అభిమత్యుక్త్యాణ కాలక్షేపము గావించెదరు.

శ్రీస్తిక్కు ఎండెరు. పాడెట్:— తేపుటి సాయంకాలము 6 గంటలకు కె. వైకుంఠరావు బి. ఏ. గారి గంతురా ముక్తేశ్వరీధిలోని సమాజమందిరమున మానసికారాధనము గూర్చి ధర్మోపదేశము గావించెదరు.

సవరణ:— నిన్నటి పత్రికలో చెబవాడలో కృష్ణవరదలవల గలిగిన గొడ్డల పూడ్చుటవై ముప్పదివలలది రూపాయలు వెచ్చింపబడినట్లు ముద్రింపబడినది. ఇది ముప్పది వలలకి తేలుగా చదువులు గ్రహింప వ్రాద్దములు.

మైలాపురం సంగీతసభ:— శ్రీ కపాతేశ్వరస్వామి దేవాలయమున కదురుగానున్న గోపాలనాయకరు పాఠశాలలో తేపు సాయంకాలము 4 గంటలకు వైద్యనాథ య్యనపాట జరుగును. తిరునల్వేలి శ్యామలఅయ్య పిఠలు, పురుకోట దక్షిణామూర్తిశర్మ మృదంగము వాయింపెదరు.

సాగురత్న వేదాంతసభ:— తేపుటిగోపాల్ ఏడుమాతల దగ్గర పాలయప్ప వీధిలో 21 నెంబరు ఇంటియందు ఈసభ వారి తొమ్మిదవ సాంత్వనికోశ్లసము జరుగును. సర్వాంధ స్యామలవారు ఇంగ్లీషులో లోకోపకారము గూర్చి ఉపన్యసించెదరు.

శ్రీ కృష్ణజయంతి, బాపట్ల:— ఈ నెల 13 వ తేదిని ఎక్ బలరామదాసు పంతులుగారి యాధిపత్యముక్రింద హిందూవాలసంఘమువారు టవును హాలులో శ్రీ కృష్ణనిరయం త్యుత్సవమును సన్నిహి. కృష్ణపాలెం నూన్సారాయణ, పంచాపతేళ అయ్యగారు శ్రీ కృష్ణనిగూర్చి ఉపన్యసించిరి.

చెన్నపురి వైద్యులసభ:— నిన్నటిగోపాల్ మెడికల్ కాలేజీలో ఆనందం దాక్టరునాయుగారి ఆధిపత్యముక్రింద జరిగినసభలో చెన్నపురివైద్యులు తమరాజధర్మశ్రీ బ్రహ్మచరించుచు యుద్ధమునందు చెబ్బలుతగిలిన వారికి సేవచేయుటవై నిధిముగండుమని చొరలేనమువారికి శ్రేయఃజపించిరి.

మైలాపురంవారి నిరోధసభ:— తేపుప్రాద్దున 8 గంటలకు కపాతేశ్వరస్వామివారి సుంకపముద్గర్, తొగారియొచ్చిగోడ్డును మూసివేయుటవై జరుగుచున్న ఆలోచనలగూర్చి కను యసమ్మకమును తెలియజేయుటకు మైలాపురవాసులు సభచేయుదురు. ఎస్. శ్రీనివాస అయ్యగారు సభాధ్యక్షత్యము వహించెదరు.

కాకినాడ న్యాయవాదల గాజధర్మ:— ఈ నెల 12 వ తేదిని కాకినాడ న్యాయవాదల సభవారు దివాన్ హాల్లో దురునేటి శేషగిరిరావు పంతులుగారి ఆధిపత్యముక్రింద జరిగిన సభలో తమప్రభుధర్మశ్రీని వెల్లడించుచు తమ వాలంటీరులగు శేర్లుకోనవలసినదనియు కలసిన సహాయము చేయ సంసిద్ధులమై యున్నామనియు తీర్మానించిరి.

శారదామందిరము:— శ్రీమతి సి. సరస్వతి భాయిగారు తిరువళ్ళీశ్వరీ, విరరాధన మొదలవీధి, 81 నెంబరునందు శారదామందిరమునందు ఆగష్టు 13 వ తేది ఆదివారముసాయంకాలం 4 గంటలకు నందనారుచరిత్రమును కాలక్షేపము చేయుదురు. టికెట్లధర 1-వ తరగతి 0-8-0; రెండవతరగతి 0-4-0; శ్రీలకు పత్రేక్యము. 0-4-0.

పోలీసు కానిస్టేబులును తన్నట్ల:— 14 వ తేదిని పోలీసుకొర్టులో విచారణ జరుగుచుండగా కన్నట్ల గూరుచుండినవారు అరెస్టుచేయసాగిరి. అంతట నొక పోలీసు భటుడు కచ్చి బిల్లరగా మాటలాడుచుండిన ఒక మహమ్మదీయుని నెమ్మదిగా నుండుమనెను. దీనివై నాచిచ్చువానికి కోపముకచ్చి కానిస్టేబులు కేలవేసి తలగూడ ఊడదన్న కాలుపట్టి జరజర ఈడ్చెను. ఇట్లు చేసినందునకు మేజిస్ట్రేటుగారు మారు నెలల కఠినశిక్ష వీనికి విధించిరి.

కర్నూలు మండల సభలు:— ప్రథమ కర్నూలు మండల సభ ఇండియన్ షేటియట్లు పత్రికా సంపాదకులైన దివాను బహదూరు సి. కరుణాకరమిశన్ గారి ఆగ్రాసనాధిపత్యముక్రింద 1914 సం॥ ఆగష్టు నెల 22, 23 తేదీలయందు జరుగును. దీని సంబంధమైన యాత్రలు ఏర్పాటులు చక్కగా జరుగుచున్నవి. సన్మాన సంఘమువారు ఈ మండలముయొక్క అన్నిప్రదేశములనుండి చాలమంది ప్రతినిధులును శ్రేష్ఠులును వచ్చెదరని తలంచుచున్నారు. మండల సంస్కరణసభ సహా వై తేదీలయందే కడపజిల్లా జడ్జి గారై న దివానుబహదూర్ వి. సుబ్రహ్మణ్యము పంతులుగారి ఆధిపత్యముక్రింద జరుగును.

ఉద్గాం సభలు:— ఈ నెల 5 వ తేదియందు ఉద్గాం ప్రాంతములగు శ్రీ కందుకూరి లక్ష్మీప్రసాదరావు పంతులుగారిచే శ్రావణవీధ్యులలో సభ అతివై ధనముతో జరుపబడెను. మహామహా పాధ్యాయులగు తాతా శుబ్బారాయ శాస్త్రిగారు, వేరి కాశి నాధుని శాస్త్రిగారు, మొక్కసాటి సదాశివ శాస్త్రిగారు, మున్నగు పండితులును, భువనాశ్రయ సుమారు 400 మంది సభ కలంకించిరి. ప్రధమమున సభాప్రదక్షిణము, కడప పత్రేక్యకారుల సత్కారము, అటువలె ఆగష్టుదము జరిగినది. ఈసంవత్సరము 21 వేదమునందు, 3 మంది వ్యాకరణమునందు, పరిక్షకులచ్చి పరిక్షింపబడి ఉత్తీర్ణులు సత్కారమును జెందిరి. కడపజిల్లా వివాసలగు, వేంకటపాద్మశర్మ కవులును, చివాంపాత్రె ప్రధానకార్యదర్శిగారు, కోట్లశర్మ రత్న శాస్త్రిగారును, రాజాగారిలక రుంగిల లక్ష్మణ మూసమంబి సత్కారమునుసాందిరి. బ్రహ్మశ్రీ కాకినాడ శాస్త్రిగారు సంస్కృతవిధానయంతే మరగ్రంథముల చదువులకు యాధ్యక్షత్యమును నిలుపుచుగారి ఆధ్యభావచేరి విప రితభావము నిలుపుచు నిష్ప ఉపన్యాసము సంస్కృతమున వ్రాసి చదివిరి.

వైద్యులగు శ్రీహర్ష:— కడపజిల్లా శ్రావణ బహుళ విదియా శనివారము ఆన గా ఆగష్టు 8 వ తేది రాత్రి రాదుచంద్రపురం తాలూకా మంటపేట గ్రామమున బుట్టగుంటయొక్క నొక కమ్మపారిషనుల కొట్టుమున బుట్టినను, గృష్ణవర్ణముగను, గుండుగిను సుమారు 20 సం॥ ప్రాయముగను, వీరావస్థిల అన్నప్పగారి భార్యగను నందు రెడ్డి మృత, దుర్మార్గు తెనకో మరణ మొచ్చిరి. నాయు కను తేకటవేళ నామె పశువులసాల కేళ నెనకో దుష్టుకు నోట గుడ్డ గ్రుక్క కత్తితో గంతు కొసి సుమారు వేయ యావ్యముల నిలువం నిలయొడిలితోడవుల నొలిచికొని, వశము గామి నందెలు కడియము లవైవిడిచి పాపమును వెలుపు జపనెను. ఈయనతోడను రెండును బాలగ నుట్టి యున్నవి. కళేశ్వరము ప్రభుత్వం కేళ యున్నది. పాప మాత్రే కొనిచినినోవై యవై యున్నా చంట! సిరెట్లు వెల్లెలును చచ్చిం నిలవటం! ఈయన కాళ్ళిటాగారును మూర మయినను నుదయమునం జరిగెమనిగ నింకం దామాతమానమును జిన్నగడ్డతో ఎవ్వె నటం. శివమును బరీక్ష్యమును వైద్యులకుం గొని చదిరి. ఈ హంతకు తెన్నకో దొరతనమువారు పట్టుకలవై బనియెననిచి యొక్కర చెదరుగాక! చక్షుక ధటులు తమ శక్తికందన లేక పోటుపడి ఫల మందుదురు గాక!

గుంటూరు మండలము వరదలు.

పీ. న. జా. తు. ల. క. డ. గ. ం. డు.

నిద్రాహారము లేరుగనుట.

పశువుల దుస్థితి.

[మావిశేషములయొద్దనుండి]

I

తెనాలి తాలూకాలో వరదలో మునిగియున్న గ్రామములకు వెళ్లుటకును, అచట నకనకమును జనులను దరి చేర్చుటకును, నీ ప్రాంతముల నొక జోతైనను లేదు. పోట్లను గాని, నావలను కాని తెప్పించు ప్రయత్నము లిచటి సర్కారువారి వద్దను లేనియును నింతవరకు జేయలేదు. ఇప్పుడైనను చేయునట్లుగాని కనుపించదు. సర్కారువారివలన లిరుదుల సంపాదించుకొనలేనను పేరాసతో కొందరున్నారని కాని, వారు మాటలు చెప్పినంత సులభముగా పనిచేయజాలరు.

హీనజాతులగతి.

నీటిమంటలలో చేరిన ప్రతి గ్రామమందును హీనజాతులగు నప్పర, యెరుకల, యానాది, మాట, మాదిగలు మొదలగు వారైనను అన్నవస్త్రముల లేక కృశించుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. పాపము, వీరి ప్రవాహముల వల్లనుండి దరి చేరుటకు తెప్పకట్టయినను దొరకుటలేదు. వంటచేసికొనుటకు బియ్యము దొరకినను వంటచేయు దొరకుటలేదు! చలిచే గడగడ వడంకుచు తమకుటుంబములతో నీటిమధ్యమున ఏ రెట్లు బ్రతుకుచున్నారో తోచుకొన్నది. ఒక గ్రామములో నిప్పుచేసికొనుటకై నిప్పుపుల్లలు తడిసియుండుట లేదు!

పశువుల కొట్టుకొనివచ్చుట.

నాలుగు దినముల క్రిందట తెనాలి వద్ద కాలువలు పొంగి నప్పుడు కాలువలలో రెండు పశువులు కొట్టుకొని పోవుచుండగా, పిల్లలమట్టి ఆంజనేయులుగారా పశువులను ఒడ్డునకు తీయించి రక్షించినారు. ఇట్టి పశువులెన్ని మహా ప్రవాహమున కొట్టుకొనిపోయినవో?

ఒకవాడుక.

కృష్ణలంకలనుంచివచ్చిన సుమారు 2000 మాలమాదిగలు కొల్లూరును దున్నారట. కొల్లూరు వాస్తవ్యులు కొన్ని యేర్పాట్లు చేసి వారికి భోజనములను నొసంగుచున్నారట! కాని, తమ బోటుతో కూడ నవట మకాముచేసియున్న మాడిప్ర్యాటి కరెక్టుగాలేదు చేయుచున్నారో తెలియదు. తెనాలి నుండి కొల్లూరుకు టప్పలు వెళ్లుటలేదు. కొల్లూరులో నిద్దరు ప్రాహ్లాణులు ప్రవాహమున పోయి, తెలియుచున్నదేగాని, వారిపేర్లు తెలియలేదు. ప్రాహ్లాణులకే యిట్టి ప్రాణహానియు కలుగుచుండ నిక మాలమాదిగల గతి యెట్లున్నదో మన ముహించుకొనవచ్చును.

నిద్రాహారములేవు.

వెదపాలెము ప్రాంతమునకు పడిన గండివలన పేర కలపూడి, మోరంపూడి, యామని మొదలగు గ్రామములకు జలమయమైనట్లు తెలియుచున్నది. ఈమని రు 40,000-0-0లు జోలుచెల్లె పెద్దగ్రామము. అచటి జనులనీటి తెలియుటలేదు. నేలపాడు, బుట్టిపాలెము, చక్రాయపాలెము, కాకర్లపూడి వలె రా గ్రామములందు నిప్పు జాతులు నిద్రాహారములే నీటిమధ్యను నిలుచున్నారని చెప్పుకొను చున్నారు.

తెప్పలయినలేవు.

వరదలయొద్ద ప్రయత్నముల నకనకమును వాటి ఆహారము చుట్టుకు తెనాలిలోని కొందరు పెద్దమనుష్యులు చందాలు పోగుచేయు చున్నారు. కాని, తెప్పలైన నేర్పాటు చేసి కొని వీరాయా గ్రామములకు వెళ్లి అచటి జనులను మెట్లకు చేర్చుకుండ వీరహార మెట్లనుగలగో తెలియకున్నది.

అనకట్లపాద నీరుతగ్గుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఇచటి వరద ప్రవాహముకుండ నిన్నటినుంచినా భగము తగ్గినది కాని పూర్తిగ తగ్గునట్లుటికొక వారముపట్టును.

ముందుగతి.

అకాశము మేఘావృతంబై భీకరాకారము దాల్చి యున్నది. అప్పుడప్పుడు చినుకులు పడుచున్నవి. ముందేమి కానున్నదో తెలియదు. ఈయందయమున నానకట్లపాద 16 అడుగుల నీరున్నట్లును, మజిలీంతవరద వచ్చుచున్నట్లును చెప్పుకొను చున్నారు.

II

ప్రాచూరియొద్ద జూలై 23 తేదిని కృష్ణ దక్షిణపు కర కట్ట వుద్ది కొంచముగనీరు ప్రవించుచున్నదనియు, దానిని రివర్ కంపెనీస్వీకారుగాని, తదితరులుగాని, చూడలేదనియు, అప్పుడు అక్కడ నురవృత్తు చేయించినవో నింత ఘోర విపత్తు గలుగజాలదనియు, వరదవచ్చు సమయములలో నింత మాంద్యముగా నుండుటవలననే ప్రతి సంవత్సరము ఎక్కడనో ఒకచోట నష్టము సంభవించు చున్నదనియు, ప్రజలు చెప్పుకొనుచున్నారు. విపత్తురాకముచు ఏ స్వల్పముగానైనను మర మృతు జేయించిన గండిపడి యుండదుగదా. గండిపడి నీరు ప్రవహించు నపుడు, ఇంజనీయర్లు నచ్చి ఎంతకష్టపడిన నేమి ప్రయోజనము? ఇది గతవిషయము.

రెడ్డి పాలెము.

ఇట్లుండగా కృష్ణవరద రెండవ సర్వాయము ఆగస్టు 8 తేది నుండి ప్రారంభించి యిప్పటికి పూర్తియైనది, మొదటి వరద 9 రోజులలో పూర్తి నొందినది. వరదమాత్రము రెండు రోజులలోనే వెనుకటి కన్న మిన్నగుచున్నది. మా గ్రామ సామీప్యముననున్న రెడ్డిపాలెము పూర్తిగ మునిగిపోయినది. అచ్చట జనులు పడవలమీద మా గ్రామమునకు తేరినారు. రేణం ద్రపాడు నొద్దనున్న మెయిక్ కనాలులోని నీరు ఆ గ్రామము లోనికీ ప్రవహించుచున్నది. ఒక వైపున వరద వచ్చిపడినది. ఈ రెండువీక మై గ్రామము జలమయమై జనులతల్లిడిల్లు చున్నారు.

కష్టములకు మితిలేదు

బాంక్ కనాలునకు దక్షిణ కట్టకు ఇది వరకుపడిన గండ్లుగాక. వెదపాలెంవద్ద ఒక ఫ్లాంగు పాడుగున గండి పడినదట. 60 సంవత్సరముల గోపల నింతటి వరదలు రాలే దని వమావృద్ధులు డెలుపుచున్నారు. ఈ వరదవచ్చిన గ్రామములలో జనులను భవించుచున్న కష్టములకు మితిలేదు. ధన వంతులు ధాన్యము, పసపు, పాతరలు చెడిపోయినవి. సస్యములు నాశనమైనవి. బీదజనుల గృహములు కూలిపోయినవి. కూలిలేదు. నిలవ నీడలేదు. రోజున కొకపూట యెవను భోజనములేక ఏ కట్టుమీదనైనను ఏ జీతాభిమానులో యెవనిగ గంజలను కాదుకొని త్రాగుటకు ప్రయత్నించినను వడ్లమువచ్చి గండివైన త్రాగనిచ్చుట లేదు. ఈ బీదజనులయవస్థ చెప్పుటకు పిలులేకుండ నున్నది. పశువులకు మేతలేదు. ఉన్న పచ్చిక బయళ్లు, గడ్డివాములు తులిపోయినవి. కొత్త గ్రామములవారు ఎంతమందికి సహాయము జేయగలరు. అక్కడికి సాధ్యమైంతవరకు సహాయము జేయుచు నే యున్నారు. గురకలు అను నొక క్రూరవ్యాధి ప్రబలి పశువంతిని మరణదేవత పాలు జేయుచున్నది.

III

మెయిక్ కనాలకు పేరకలపూడికి సమీపమున బడిన గండి యిప్పటికి సుమారు 50 గజములకుమించి కొనసినది. పేర కలపూడి, మోరంపూడి, యామని, దుగ్గిరాల గ్రామముల పాలమంతయు (మెయిక్ కను తూర్పున గలభూమి) నీటిచే మునిగి మహాసముద్రమునలే నున్నది. వెరకలపూడి, యామని గ్రామములకు చుట్టును బాజారుల వడ్డుకట్టుటచే గ్రామముల మధ్యభాగములు మునుగలేదు. మోరంపూడి గ్రామమునకు చుట్టును నొక పంటకాలుక ఆపియున్నది. ఇంకను కృష్ణకు నీరువచ్చుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. జనులు ఘోషచెప్ప నలవిగావున్నది. వెరకలపూడి గ్రామమునకు చుట్టును గల బీద జనులెల్లరు పచ్చిమమున నన్న మిట్టయూళ్ళకు చేరి, మెయిక్ కనాలకట్టనెక్కి తిలకించినవో వెల్లువ దక్క సస్యము కాన్పించకున్నది.

వెరకలపూడివారి దౌర్జన్యము.

వెరకలపూడి గ్రామవాసులు తమ పొలములు మునిగిపోయి యితరుల భూములేల పొగుండవలయు నను యసహిష్ణుతచే దుగ్గిరాల దిగువవరకు గల పంట కాల్య కట్టలన్నియు 60, 70 మంది జనులు లాటికర్రల, కత్తువల, చెలగ పోల సాహాయ్యముచే మరల కట్టుటకు పిలులేకుండు నటుల గండ్లు కొట్టుచు, ఎవరేని కొట్టనద్దనన నిరాకరించుచు బందిపోటువలె పొలము వెంట దిరుగాడు చుండిరి.

ఉద్యోగములచర్య.

తె. తా. తహశీల్దారు వారికి మొరల్బుకొనగా వారేమీయు శ్రద్ధ పుచ్చుకొనన వారు కారు. ఇంక నేమి

ఘోరకృత్యములు జరుగనున్నవో తెలియదు. మోరంపూడి గ్రామముచుట్టు నుండిన పంటకాల్యకు క్రూరు లేవరేని గండి పెట్టినవో నా గ్రామవాసులు తమ గృహముల వరల కలసినది నిక్కము. ప్రాణముల చిక్కుబట్టుకొని యుండిరి. ఉద్యోగి యులు కష్టముల సమయములందు ప్రజలపాద మాన్పుటకు మారు తమ సప్తయిల కొఱకు గ్రామస్థులను నొకర్లను మిక్కిలి శ్రమల నంద జేయుచుండిరి.

కృష్ణ వరదనిధి.

ఇదవజకు వసూలు రు 50

మ-రా-రా-శ్రీ. జి. ఆంజనేయశాస్త్రిగారు ను నితరవిద్యార్థులును వరదనిధికి యీ చందాలను వసూలుచేసిరి:—

డి. వి. అప్పారావు గారు.	2	0
వై. హనుమంతరావు	2	0
జి. ఆంజనేయశాస్త్రి	2	0
ఒక ఆంధ్రవిద్యార్థి	2	0
కె. వి. చలపతిరావు	2	0
ఇంజనీరింగులాడ్డి నెం. 1	1	0
డి. టో నెం. 2	1	0
డి. టో నెం. 3	2	0
డి. టో నెం. 4	2	0
పి. ఉమామహేశ్వరరావుగారు.	0	8
వి. హనుమంతరావు గారు	1	0
జి. సీతారామయ్య	1	0
పి. వి. చలపతిరావు	1	0
ఎక్. యస్ రామారావు	0	8
జి. కుటుంబరావు	0	8
ఎమ్. హనుమంతరావు	0	8
ఇ. దీక్షితులు	0	8
ఎమ్. సుబ్బారావు	0	8
టి. వి. దీక్షితులు	0	8
జి. ఉమామహేశ్వరం	0	8
టి. ఎస్. ఎల్. నారాయణ	1	0
డి. వెంకటాచలంగారు.	0	8
సె. ఎచ్. వై. సోమయాజి.	0	0
సె. ఎచ్. ఎల్. నారాయణశాస్త్రి.	0	8
ఉ. సుందరరావు.	0	8
జి. కృష్ణమూర్తి.	1	8
టి. విశ్వనాథం.	1	0
డి. నారాయణరావు.	0	8
కె. వి. సుబ్బారావు.	1	0
ఎస్. నరసింహము.	0	8
ఎమ్. వెంకటాచలము.	0	8
కె. సదాశివమూర్తి.	0	8
జి. అయ్యవారి శాస్త్రి.	0	8
జి. హ్యామ్ శాస్త్రి.	0	8
కె. రంగారావు.	1	0
సె. ఎచ్. వి. శాస్త్రి	0	8
ఆర్. కృష్ణ.	0	8
ఎ. పురుషోత్తము.	0	8
పి. అప్పారావు.	1	0
పి. వాసుమంతరావు.	0	8
ఎ. సీతారామయ్య గారు	1	0
పి. కామేశ్వరరావు	0	8
ఎచ్. ఆర్. శ్రీనివాసాచారిగారు	0	8
పి. నరసింహ మీనన్	0	8
జి. కె. భక్తవత్సలు	0	8
ఒకవిద్యార్థి	0	8
చావలి శేషమ్మ	0	0
ఎ. సుబ్బారావు	0	8
కె. శేషగిరరావు	1	8
పి. రాఘవయ్య	0	0
కె. శీతారామయ్య	0	0
టి. వి. ఆర్. కృష్ణారావు	2	8
ఆర్. వి. గుణమూర్తి	2	8
జి. రామచంద్రరావు	0	8
కె. రామారావు	0	8
జి. ఎచ్. సుబ్బయ్య	1	0
ఎస్. వి. రామయ్య	1	0
టి. వి. ఎక్. చక్రవర్తి	0	8
డి. కె. కామయ్య	0	8
రుక్మా మ్యాక్ వక్లూ	0	8
బిస్ సాంబశివరావు	1	0
కె. రామవధాని	0	8

[నిన్ను జమయైన రూ 50 లలోను కృష్ణమండలంభా కాన్యదర్శిక రూ 25 లును, గుంటూరుమండల సభాకార్య దర్శిక రూ 25 లును, నిన్ను పంపబడినవి. ఆం. ప. సం.]

జిర్కనుల పరమాధికారము.

[విశిష్ట రివ్యూనుండి]

విదేశీయ రాజకీయముల బ్రాహ్మణిక ప్రాశస్త్యముగల మె. డిమిట్రీయెవ్, బాల్కన్ గారు (విశిష్ట రివ్యూ, ఆనుమాన పత్రికయొక్క మేనేజర్ సంపుటమున నీక్రింది వ్యాసమున ప్రకటించెను. ప్రస్తుత సిపి నావ్యాసము చదువనాంశమే, శార్కణ్య ప్రవర్తనమును బట్టిబయలు సేయుచున్నది. లండనులోని శార్కణ్యుల రాయవారిగారి మాటలవలనను, వారిరాజధాని యందలి రాజకార్యనిర్వాహక మంత్రివర్గ ప్రకటనములవలనను, మఱియు విధముల నాంగల శార్కణ్య దేశములపై సరికొని యుండునానా నాటికి వృద్ధి గాంచునట్లు తెలియుచుండెను. ఏమిదయినను, సందేహ మేముగోరునది (అభ్యుదయ సిపి లోని శత్రువు సంగ్రామ విజయ సిద్ధి కైన సన్నివేశముల గూర్చుకొను నవకారము గల్గించు వంతు సందేహ) అను శాంతి ప్రయత్నము ప్రస్తుతావసరమైన సంవిధాన నిర్మాణము సంపూర్ణముగు దనుక నిర్మాణలక్ష్యని వారించునంతకాలము వారినిగూర్చి ఏమి వ్రాసినను వారు తృప్తికరంతురని యెఱుంగక, శార్కణ్యుల కోపోన్మేషకారణముగా నొకమాటయేని వ్రాయవలదని పత్రికల ప్రార్థించును. గతించిన యుద్ధవనంశ తీర్చుముగ శార్కణ్య విధానాభ్యుదయమును గంటన తినిడి కాచియుండు వారు, మై గొం తెమ్మ కోరిక కై, నోరెత్తకుండని ప్రార్థించుచున్నారు. ఆ ప్రార్థనల వర్ధమైన, గల్లకపటము లేని ప్రార్థనలు కేవల మనాలోచితములే కాక, కోరికోన్మేషములని పత్రికాసంపాదకుల గోదాడి, వాకట్టుచున్నారు. శార్కణ్య రాజనీతి తత్వ సారము గూర్చియు, వారు సప్రయోజకముగా జేయు బహుభ్యుదయమును గూర్చియు, సాధ్యమైనంతవఱకు, నాంగ్లజన సామాన్య మంధకారమునకు వ్రోయబడుచున్నది. శార్కణ్యుల లేదానిని బరమాధికారముగా నెంచి, వారిలక్ష్యములను నిర్విఘాటము పడుదురొక యా విషయమైన పరిజ్ఞానము వెల్లడిసేయుటకై యింకొకతూర్పు ప్రయత్నించి యావ్యాసము వ్రాయుచున్నాను.

ప్రయోగరాజనీతియొక్క సామర్థ్యము, విజయము వారియే కాక తాత్కాలికము కై యున్నది. బ్రాంథము బర్సెయెల్ కరుగారు ప్రయోగ ప్రభువుగా నిశ్చితమాయెను. ఆయన చక్రవర్తుల సఖ్యులమునకు జేరెను. ఇలిజియమ్ రణరంగముల, విలియమ్ ఆరంజిగారి యాజమాన్యమున శార్కణ్యులై నికసంఘములు లోకోత్తర సుఖక్షేత్రములుగా నెల్లరచునంబులనాచిరి. అంతట నాయన రాజయెను. బాహిమియా పోలాండుల మధ్య పసికొయ్యగానుపకరించు నెలేషియా నవ హరించ ఫెవరిక్ ది గ్రేటు గారు నిశ్చయించిరి. ఆయనదాని నిరుపమానల పరాక్రమముల నాక్రమించి రక్షించుకొనెను. ఆస్ట్రీయా, ప్రాన్స్, రష్యా, కలసిన్ బలవ్రతము నోహించి, వాడు పోరాడిన ఇంగ్లాండు వందనీయ యగుగాక. వారి కండగానుండు నోడ తేవుల, సంగ్రామసామగ్రి స్థానముల, నిరోధించుటయు, నప్రవహించుటయు, వెస్టెంటు జేయు పనులై యున్నవి. ఈ ప్రయత్నమున కుపబలముగా, నాంగ్లతీరమున కభిముఖముగానుండు హంబర్గున కుత్తరదక్షిణముల భేదరములైన యోడల, లోడుపుతోడి పొగగూడలను, శత్రువులు సేర్పిరి. దండయాత్రారంభమున నాంగ్ల సేన లైగోపామిట్టల మెట్టకుండ జేయు సుదృఢమై వై యత్నములకుఁ గారణమై యున్నది. శార్కణ్యులకా నీకాధికారు లీర్పిత మహత్కార్యమునకు, సింసిధులమనియే నమ్మియున్నారు. వారి సాంగ్రామిక శాఖకు సంబంధించిన వైమానిక శాఖవారును నిటీవల జూపిన మహాపరాక్రమక్రియలచే నందులకు సిద్ధులై యున్నట్లున్నది. ఉత్తరసముద్రతీరమున నొకాబలనమా వేళమాపక మైన శార్కణ్య సంవిధానమున “విల్హెమ్ వేసెన్, కాన్స్టేన్ వన్” ముఖ్యములైయుండుట లటుండ ఫెలిగోలాండు, బోర్గు మను పట్టణములను విధానాంతరములగా నిటీవలి రణసామగ్రి వికాసములతో నింపుచున్నారు. ఈ పనులు వై వాని సమగ్రములుగా జేయుటకై యొనసాగు ప్రాముఖ్యతం దీని పోవునవిగావు. ఈ హెలిగోలాండు, హంబర్గున ర్తవల నిదాఘ విశ్రాంతి నిలయుగా నుపయోగించు నోడ బాటులై జర్మనీ కియ్యబడెను. ఇప్పుడా పట్టణము రెండవ నూల్కాయనకు లోబలచే విస్తరించుచున్నది. మతీయు (విశేష మేమన గ్రామాంతరమైన జిప్సిన్ అను సాంగ్రామిక సాధనమునకు యోగి తావైనది. వైమానిక సంఘము సునిహిషణుడు దానిదాచుటకై యేర్పడవ బడిన యొక కండకమంసు, సంచార శాలారూపమైన నై జిప్సిన్ అను సాంగ్రామిక పరికరము, మునుగును. అట్టి మహాసాధనము నొకదానిని నిర్మించి యాంగ్ల యుద్ధ సామగ్రి నిర్మాణమున కై యట నింతకుఁ బూర్వమే యుంచిరిని, వారు గోప్యము

చున్నను, నాంగ్లేయుల కెల్లరకుఁ దెల్పమైయున్నది. బోర్గు మను మైనకోటలకు నేటిగాఁ దేటదయియున్నది. ఎప్పుడు నాధారముగా జేసి, ఎప్పుడు ముఖద్వారమునకు గూర్చునందు సముద్రాంతర్యానము లను యుద్ధ నాకలకు మటుగుగా నీ బోర్గు ముట్టణము ప్రాముఖ్యత గాంచుచున్నది. విల్హెమ్ వేసెన్ అనే నిటవైనిక ప్రాబల్యము లేకున్నను, జర్మనీవారి నాకానికముల ప్రభువమునకు సాధనాంతరముగా నీ యెప్పుడు జలసంధి యుపయోగించును. అచటి నాకాబలము దరితేరి యాంగ్ల నాకా బలముమాగుటకై సుస్థానముగా జేయుచుండును. ప్రాయశఃభందన ప్రకటనమునకు ముందే యట్లు జూరగ వచ్చును. కోపుకాశివిషయమైన బ్రిటిషుజనలయశక్తియందలి దృఢవిశ్వాసముచే జర్మనీ తగవీతి సన్నాహపడి నాకానిక యాపమునను, వ్యోమయానాకృతిని, తనశత్రువు నాంగల శరము వై గుటిచేసినది. నిల్చి పోరదవా? విడిచి వెళ్లదవా? అను ముందటి దుండగిల యాపహవాక్యములను ద్వంద్వలో మరల వివరలము. శార్కణ్య రాజనీతి పరిజ్ఞానమునకై, చేయలఁదిలోని సాధనముల నిటుసంగ్రహముగా విమర్శించి. యానీతియేమో తెలియుటకును, నిర్వచించుటకు, నొక బరిశ్రమింతుము. సార్వభౌమత్రయశాఖ్యసంధియందలి యభేద్యత ప్రశంసనీయము. దానిమహిమచే జర్మనీ వారితరవిషయములు సరియొత్తుకొను దనుక జైపరమాత్యమును నిత్యైత్యముగా వెనుకఁ ద్రోయవలసిన వారయిరి. జర్మనీవారి నేనా ప్రాబల్యము నీటివైకుంటే నేలమైయుండు నీరకంతులీర్మానము నిన్న మొన్న బర్లిన్ పట్టణమున యోచించబడినది. ఈ తీరుమానము, ప్రస్తుత సందర్భముల విధిలేనిదైనదిగాని వారిమనస్కూర్తి పూర్వకమైనదిగాదు. 1870 సంవత్సరమున లభ్యమైన జయమును దృఢీకరించి సాధ్యమైనంత త్వరలో బూర్తిసేయుటయే శార్కణ్యుల నవసరించు నాశయమైయున్నది. కాని, ఆసునిశ్చితమహూర్తము ప్రాప్తముగు దనుక, “యద్ధము కొన్ని సమయముల కే దొంగవలఁ బ్రాపించు” నను గాఢమాటలు గాక మఱేదనిన సందం బోనీయక, సందక్షింతురు. శార్కణ్య రాజకీయ పత్రికలు లోకముం గూర్చిన భద్రవాక్యములను నిట్టి మాటలతోఁ జలమారు భాషిల్లఁజేయును. మతీయు నానీమలలోని ప్రతి శార్కణ్యుల కారీయు, నాతని యుద్ధోగియు, దటస్థించినయె యితరమనుజుతోనేని తమ దేశముసంధికి సిద్ధమైయున్నదనియు, కలనైన కలహముఁ గాంక్షించదనియు, నచ్చు జెప్పచుండురు. వైస్యము ముందునడుచు సంకేతమునూచించు, తంత్రి వార్తలు, నాతానీతవాదాలు, వచ్చునట్లు నట్లెఱుఁగుచుండురు. వారిమాట, వేటు. సమకాలీనములై యుండును.

ఆస్ట్రీయా స్థావులు.

రషియా, స్థావులును.

దయతో గూడిన వ్యాసము ప్రజల నాకర్షించును; నిర్దయతో గూడిన యవ్యాసము వారిని దూరముగ బాఱజేయును. కనుక, ఆస్ట్రీయా హంగేరిలోని స్థావులు, (పోల్సుమినహా,) తమకు ఆస్ట్రీయా హంగేరిలో ఆనాదరణ గనబడవలయుచున్నదనియు, రషియావారిని జేరినయెడల ఆట్టిసంకటము తొలగుననియు, తొలగి సుఖపడవచ్చుననియు విశ్వసించి రషియావారి యధీనముగుటకు కోరుచున్నారు! తమయంద దవనమృతమును, తమవలన భయమును గలిగి తత్ఫలముగ నాము టర్కివారి నిర్బంధములతో నే యుండునట్లు ఆస్ట్రీయా హంగేరియావారు చేయుటవలన, వారినివదిలి తమ మేలునకును, అభివృద్ధిని ప్రయత్నించిన రషియావారిం జేరుటకు స్థావులు ఇచ్చుచుండు యున్నారు. దయతో గూడిన సత్సద్ధతియే యెప్పటికిని ప్రశంసనీయము. చిన్న చిన్న స్థావులకు రషియాపాలకుడు పోషకుడాయెను; వానివై ఆతడు అధికారము గలిగి యున్నాడు. ఇందులకు గారణము రషియాచక్రవర్తి బలీష్ఠుడగుటకాదు; ఆరాజ్యపాలనావిధానము ఆతని యధికారమునకు లోబడని స్థావులకలగూడ కొనియాడబడుచున్నదనుట గాదు; కాని, రషియా గవర్నమెంటులో చేరవయెడల తమకు స్వపరిపాలనాధికారముబుననియు, లేదా, తమకు వేసే చిన్న ప్రాప్తమై, దొరకనము వారి సహాయము కొంతకాలము లభించుచుండుననియు, రషియావారికి లోబడని స్థావులు విశ్వసించి యుండుటయే కారణము. బాల్కన్ స్థావులును, ఆస్ట్రీయా హంగేరిలోని స్థావులును తమయిష్టవిధాధికారులకుఁ జేసెమృత సహనముగల పాలకులచేత కాకర్షింపబడుట సహజము. భౌతికవిషయములందు వలెనే రాజకీయ విషయములందును ఆకర్షణశక్తి గలదు. ఆస్ట్రీయా హంగేరియా తమ మామూలు

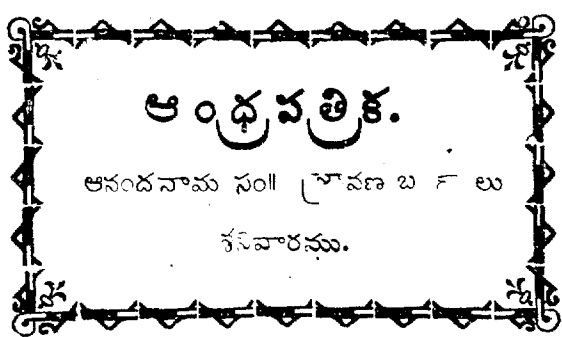
పద్ధతిని మాని సహజము నహించి, న్యాయబుద్ధిగలిగి, స్థావుల పట్ల సదయహృదయు లగుదురేని, స్థావుసంఘభావమును ధ్వంసముచేసి, తమయాన్నత్యమును దృఢపఱచుకొని స్థావులకు సౌమ్యమును, తేమమును సమకూర్చవలయును. సన్న సన్న స్థావు జాతులవారు భారా శబుద్ధిగోడ న్యాయముగ ప్రవర్తించగల గొప్పస్థావురాజ్యముచే నాకర్షింపబడుటసిద్ధము. ఇటు రషియా వైపుగాని, అటు ఆస్ట్రీయా హంగేరివైపుగాని అటు ఆకర్షింపబడుట అనివార్యము. ఆస్ట్రీయా హంగేరి సంపూర్ణముగ భారా శబుద్ధిని చూపునేని, యది, చిన్న చిన్న రాజ్యములుగూడవేరి, బలమైనరాజ్య మగుటయేగాక దానియధికారము బాల్కన్ ద్వీపకల్పమునందు గూడ వ్యాపించి వెల్లుచుండును. అట్లుగాక, వారు స్థావులను చిక్కులపెట్టి, నీకాకుపఱచుచుండి, రషియావారు మఱింతభారా శబుద్ధిం జూపునరేని, ఆస్ట్రీయా హంగేరికి అవసానము ఆసన్నమగును. ఇటీవల ఆస్ట్రీయా హంగేరి ప్రముఖులు గొందఱు బాల్కన్ ద్వీపకల్పమున కొంతభాగమును జయించి యాక్రమించుకొని తమరాజ్యమును సాలానీకావఱకు వ్యాపింపజేయుటకు కోరిరి. దీర్ఘముగ నాలోచింపక పీరు తమరాష్ట్రమునందు అత్యైక్యల స్థావుల సంఖ్యను మఱి ఏబది, లేదా, అఱువదిలెఱుఁచే నొచ్చించుటకు తలచిరి కాబోలును.

సర్వియాను అడ్డగించుట.

బాల్కన్ స్టేటులలో నొండొంటికి విరోధము గల్గించి, వానియభివృద్ధి నాటంకపఱచి, వానిబలమును తగ్గించవలయుననుటయే, బాల్కన్ యుద్ధకాలమునందు, ఆస్ట్రీయా హంగేరిల పాలకుల ముఖ్యోద్దేశ్యముగ నుండెను. సర్వియానులు తమదేశమునకుచేత ఏడియాటికీ సముద్రతీరమున నొకకేవును తమ స్వాధీనముచేసికొనుటకు చూచిరిగాని, ఆస్ట్రీయా హంగేరి యనులు ఆప్రయత్నమును నిరుత్సాహపఱచి, ఈజియప్తము ద్రతీరమునకుండు కేవు నొకటిని పొందగోరుటకు సర్వియానులను పట్టుదలతో ప్రోద్బలపఱచిరి. ఈజియప్త తీరమున గదురు కేవుండవోట తమకుహక్కుగలదని బల్గేరియనులవాదము. వారి స్వాధీనమునందుండవలెములోని కేవును స్వాధీనపఱచుకొనుటకు సర్వియానులు ప్రయత్నించినచో, బల్గేరియనులకును, సర్వియానులకును పోరాటము ప్రారంభించుట సిద్ధము. ఇట్టిపోరాటము ప్రాప్తించగల ఉపాయము నారసి సర్వియానుల కాస్ట్రీయా హంగేరివారు దుర్యోధనచేయుటకు వైన వివరించిన ముఖ్యోద్దేశ్యమే కారణము. ఆస్ట్రీయా హంగేరియనుల బోధ నవలంబించియుండినయెడల, సర్వియానులకును బల్గేరియనులకును పోరు సంభుటిల్లియేయుండును. అంతరము, ఆస్ట్రీయా హంగేరి యనులు యూరోపురాజులబంధుకట్టు నాసరాచేసికొని, వారి మేరునెట్టి జాతీయధర్మాచారము ననుసరించునెడ, ఆత్మేని యాకు స్వాతంత్ర్యమును, స్వేచ్ఛాధికారమును ఒసగబడుట అత్యాశశక్యమని బలముగ పట్టుపట్టిరి. తాముగౌరవించవలసినదని యెఱుఁగ కేపు డెత్తిమఁపు నీ జాతీయధర్మాచారపద్ధతిని యీ ఆస్ట్రీయా హంగేరివారి యావఱ కెన్నియోపర్యాయములు నిరాకరించుచున్నారు. అట్టివారు నేడు బాల్కన్ స్టేటులబలమును తగ్గించవలయునను యూహతో నాపద్ధతి యాదరణీయమని సాకుచెప్పు చున్నారు. ఆత్మేనియాకు స్వాతంత్ర్యము సంభుటిల్ల వలయునను సాకునుమాటి, సర్వియానుల యధీనమునండి అలిసియో, దురాజో, గయోనానీడ, టూడా, స్క్రాపేరి, మాంటినిగ్రో, అను ప్రదేశములు తొలగింపబడినవి. బాల్కన్ స్టేటులవారు యుద్ధములో జయించిన ప్రదేశములు కొన్ని, ఆత్మేనియాకు స్వేచ్ఛను, స్వాతంత్ర్యమును లభింపజేయవలెనను నెవముతో, వారి (ఆజయీలుగ) యధీనమునండి తొలగింపబడినవి. బాల్కన్ స్టేటులను చేరుపఱచునిమిత్తము ఆత్మేనియాకు స్వాతంత్ర్యము కలిగింపబడెను. బాల్కన్ యుద్ధ మారంభమైనదియెడల ఆస్ట్రీయా హంగేరియను ఒక్కరాజ్యమునకును మతీయొకరాజ్యమునకును, ఒక్కతెగకును మతీయొకతెగకును, విరోధము కలిగించుటయే తమముఖ్యోద్దేశ్యమని కడుపూరికతో పనిచేసిరి.

విజ్ఞాపనము.

వారపత్రికకు చందాదారులుగా నుండి దినపత్రికకు చందాదారులునునవారు వారపత్రికయికముందు వారికి పంపబడకుండుటకయి వారపత్రిక పై వచ్చుపేరు నెంబరుతో గూడ చించిపంపవలయును. పంప చేసి వైచిక, వారపత్రికలకు చందాచెల్లింపవలసినవచ్చును. వ్యవస్థాపకుడు

సంగ్రామ ప్రస్థానక్రమము

మహాసంగ్రామ బీజమును నాస్తియైనా సర్వ యాపై శత్రుత్వమును బ్రకటించి జూలై 28వ తేదిని నాటినది. ఆ బీజ మైంద్రజాలకుని మహత్తు చేతనవలె నిపుడు మహావృక్షముగ బెరిగినది. సర్వ యాయుధ దుదయించిన యుద్ధజ్వరము లోకము నందంతటను వ్యాపించినది. లోకమునందే సంకఞాచి నను యుద్ధధ్వని మోగుచున్నది. పండితులు పామరులు, పూరులు కీరులు, పిన్నులు పెద్దలు యుద్ధ జ్వరావేగులై యుద్ధమును జర్పించుచున్నారు. యుద్ధ పర్యవసానము నింతత్వరతో నిర్ణయించుట యసాధ్యము. జయోపజయములు వై నాయత్తములైనను సామాన్యముగ నైస్యలమును, ఆయుధ బలమును, సేనాధ్యక్షుని పూర్వానిర్మాణ సామర్థ్యమును, సంగ్రామముయొక్క ప్రస్థాన క్రమమును, సంగ్రామకారుల భౌగోళితిని ననుసరించియుండును. ఈ మహాసంగ్రామమునందు ముఖ్యరాజ్యములకు బ్రమేయము గలదు. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము, ఫ్రాన్సు, రష్యా, సర్వీయా, బెల్జియం, మాంటెనెగ్రో జపాను లోకపక్షమునందు గలవు. జర్మనీ, ఆస్ట్రియా రెండవ పక్షమునందు గలవు. నార్వే, స్వీడను, బలారు, స్పెయిన్, పోర్చుగలు, ఇటలీ, తుర్కీ, బాల్కను రాష్ట్రములు, స్విట్జర్ లాండు, చీనా, అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములు తటస్థముగ నున్నవి. ఆస్ట్రియా సర్వీయాపై యుద్ధము నారంభించినపుడు రష్యా ఆస్ట్రియాపై శత్రుత్వమును ప్రకటించినది. రష్యా యుద్ధమును ప్రకటించినతోడనే యుద్ధమునకై నిరీక్షించుచుండెడి జర్మనీ తన మహా సైన్యములను ఫ్రాన్సుపై నుత్తేరించినది. జర్మనీయొక్క యుద్ధప్రస్థానక్రమమోక్షితిని నిర్ణయింపబడినది. — 10,00,000 పైని కులు సంగ్రామారంభమునందు తటస్థ దేశములైన లూక్సెంబర్గ్ బెల్జియములగుండ ఫ్రాన్సు దేశము నందు జొరబడుట, ప్రచుత్తులైన ఫ్రెంచి సైనికుల నోడించుట, ఫ్యాసినుగరమును ముట్టడించుట, యడ్లెన్స్ నిర్మింపబడుట, ఆనిర్లయములను బట్టి ఆగస్టు నూడవతేదిని సైన్యము లీజపట్టణము చేరునటులును, ఏవతేదిని బ్రూసెల్సుగరము చేరునటులును, పిమ్మటను ఫ్యాసినుగరమును చేరునటులును, జర్మనుల యుద్ధప్రస్థానక్రమము నిర్ణయింపబడినది. తా నొకటితలచిన వైనమొకటి తలచునను లోకోక్తిని జర్మనులు మరచిరి. 1870 సం॥ నందువలె మూడువారములలో యుద్ధమును ముగింపవచ్చునని భ్రమపడిరి. యుద్ధమారంభమై మూడువారములైనను జర్మను సైన్యనివహములించు లీజపట్టణమును ముట్టడించుచున్నది గాని దానిని దాటి పోజాలకున్నది. సాఫువులైనను స్వల్ప సంఖ్యాకులైనను బెల్జియముపై సేకు లత్యంతసాహసధైర్యములతో జర్మను సైన్య ప్రవాహమున కడ్డకట్టవలె, శకటపూర్వామునకు నైంధ్రవునలె, నిలువబడిరి. ఇపుడు ఫ్రెంచి సైన్యమునకును బెల్జియము సైన్యమునకును సంధానమేర్పడినది. ఈయభయ సైన్య నివహములును నాస్తి సైన్య నివహములు రాకకై వేచియున్నవి. జర్మను సైనిక నివహములు ఆంగ్ల సైనిక నివహములు గలియక పూర్వమే యుద్ధమును జేసి యోడించి, ఫీతినీబుట్టించి, సైన్యమును చెదరగొట్టి, ప్యాసినుగరొన్ముఖములు గావలయునని యత్నిం

చుచున్నవి. ఈ ప్రస్థానమువలన సత్వరంబుగ గార్వా నుకూలము గాక పోవచ్చునను సంశయమిపుడు జర్మను సేనానాయకులకు గలిగినది. లూక్సెంబర్గ్ నకు దక్షిణమునందున్న యమ్స్ నదీముఖమున ఫ్రాన్సు దేశమునందు జర్మను సైన్యనివహములు చొరబడుచున్నవి. ఆస్ట్రియా సైన్యనివహములును నాస్తి ప్రాంతమునందు జర్మను సేనలను గలసికొను చున్నవి. ఆస్ట్రియా జర్మను సేనలు గలిసి ఫ్రాన్సునోడించుట యుద్ధమునకు గీలకము. ఫ్రాన్సు యోడింపబడిన జర్మని నిలుచుటకు గొంత సిడకుదురును. కాల గర్భమునుం దేమిగలదో దేవునకెఱుక. యుద్ధ పరిణామము కాలక్రమమున విదితము గాగలదు. రష్యావలన జర్మనీ యుద్ధమునందు జొరబడినది. కాని జర్మనుల ప్రతాపాగ్ని బెల్జియమును భస్మముచేయుచున్నది. జర్మను ప్రతాపాగ్ని రష్యాపై ప్రసరింపబడిన నెసోలియనుని దండయాత్రయందు పలె రష్యామరుభూములందు జల్లబడిపోయియుండును. జర్మను లీరహస్యము నెరిగియున్నారగాన తమశౌర్యాగ్నిని ఫ్రాన్సు ప్రసరింపజేసిరి. ఆస్ట్రియా యును సీయెత్తుగడను బన్నినది. రష్యామెల్లగ తేచి యిప్పుడే కన్నులను విప్పుచున్నది. యుద్ధభారము నంతయును బెల్జియము ఫ్రాన్సులు మోయుచు సంతోభ దౌర్జన్యములకు నిలయములై నవి.

యుద్ధ మారంభమైనపుడు రష్యా సైన్య నివహములు జర్మనీయొక్క తూర్పుదిశయందు సంతోభ భమును గలిగించుచు జర్మనీయందు జొరబడవలసి యుదురు. అపుడు జర్మను సైన్యబలము విభజింపబడవలసి వచ్చును. ఆవిభజనమువలన జర్మను సైన్యములు కేంద్రీకృతములు గాక విభాజ్యములై యపజయము పాలగును. సర్వీయా మాంటెనెగ్రో దేశములు దక్షిణదిశనుండి ఆస్ట్రియా యందు జొరబడిన ఆస్ట్రియా సైన్య నివహములకు జర్మను సైన్య నివహములతో జేరుట కవకాశము తగ్గును. ఆస్ట్రియా జర్మనీ దేశముల యెత్తుగడకు ఫ్రాన్సు రష్యా దేశముల పన్నుగడ జాలియున్నది. ఇటలీ దేశము తటస్థముగ నున్నందున జర్మనీపక్షపు బలము కొంత తగ్గినది. బెల్జియము ఇంగ్లాండులచేరికవలన ఫ్రాన్సు పక్షపుబలము హెచ్చినది. ఇంతవరకును యుద్ధ భారమునంతయును బెల్జియము మోసినది. జర్మనుల యుద్ధప్రస్థానక్రమమునకు భంగమును గలిగించినది. ఫ్రాన్సు దేశమునకును నింగ్లాండునకును యుద్ధమున కాయత్తముగ నుండుట కవకాశమును గలిగించినది. సకలవిధములను బెల్జియను సైన్యము చూపిన శౌర్యప్రతాపములు స్లాఫ్యములు. ఆంగ్ల సైన్య నివహములు రణరంగమునందు బ్రవేశించిన గాని ఫ్రాన్సుపక్షమునకు సంపూర్ణ బలము గలుగ నేరదు. ఆంగ్ల సైన్య ప్రవేశమువలన యుద్ధానప్రస్థానక్రమమునం దేర్పడగల యెత్తుగడలు వేరొక వ్యాసమునందు పుష్కరింపబడును.

కృష్ణవరదలు.

అతివృష్టియును ననావృష్టియును ప్రజాపీడకు మార్గములు. ఎండకంటె మురుగ అధికోపద్రవమును గలిగించును. ఎడవలన పైరులుమాత్ర మొడి పోవును. వరదవలన తత్కాలమునకంతయును నాశనము నొందును. కృష్ణవరదలవలన నిట్టి మహా పద్రవము కృష్ణాగుంటూరుమండలములలోని కొన్ని గ్రామములకు సంభవించినటులు ప్రచురింపబడెడి లేఖలవలన తెలియుచున్నది. కృష్ణానదికి జులై 22వ తేదిని పూర్తిగా వరద వచ్చినది. తూర్పువైపున నుండు చూములు కొన్ని విరిగిపడి కృష్ణా ప్రవాహము బందరుకాలువకు మరలినది. కాలువలు తెగినవి, వరదనిటివలన గ్రామములు నీటి మయమైనవి. ఇంగ్లస్ కొట్టుకొనిపోయినవి. ధాన్యము నీటిలోగలిసి నది. పశువులమేత సముద్రము పాలైనది. పజలు

పశువులు నిలువ తావులేక యల్లాడిరి. ఊడ్చినచేలు చెడిపోయినవి. వైవానుగ్రహమువలన వరదతీసినదని ప్రజలు సంతసించుచుండగా నాగస్టు 12వ తేదిని తిరిగి వరదవచ్చినది. ఆకకట్టపై 22 అడుగు లెత్తున నీరుపారినది. మొదటగలిగిన కష్టములన్నియును తిరిగి గలిగినవి. వెంటవెంటనే రెండుసార్లు వరదలు వచ్చుటవలన ప్రజలకష్టములు మరింత హెచ్చినవి. వరదలపాలైన తెనాలి, కేపల్లె, బుడరు, దివి తాలూకాలలోని గ్రామస్థుల హాహాకారములు హెచ్చినవి. ద్రవ్యనాశనమెకాక ప్రాణహానియును గలుగునని ప్రజలకు భయముగలిగినది. ఆయా పన్నులను రక్షించుటకై మనము సకలప్రయత్నములనుజేయుట మనధర్మము. గుంటూరు మండల సభవారొక నిధిని స్థాపించి సాయమును జేయుచున్నారు. అధికారులును శక్తివంచనలేక పాటుపడుచున్నారు. మాశక్త్యముగారివంటి ధర్మాత్ములును నాహారాదుల నొసగి యాపన్నులను రక్షించుచున్నారు. కాని పత్రికాముఖన వెలువడుచున్న లేఖలను జదువువారల కీసహాయము చాలియుండలేదని వ్యక్తమగుచున్నది. ఇట్టి యాపత్సమయమునందు జాతి భేదమును, మత భేదమును, కులభేదమును గమనింపక దేశబాంధవులందరును యధోచితముగ సహాయమును జేసి దేశప్రజాసేవను జేయుట ధర్మము. ఆంధ్రదేశము లోని యన్ని ప్రదేశములవారును సొమ్మును పోగు చేసి పంపిన కృష్ణా గుంటూరుమండల సంఘముల వారు కార్యభారమునుకొనుటకు సిద్ధముగ నున్నారు. ఆపన్నుల సహాయమునకై చెన్నపురిలోని యాంధ్రవిద్యార్థులు నిన్ను జేడు రూ75లను వసూలుచేసి నందులకు వారాధ్రుల కృతజ్ఞతకు బాతులు. వారివలె నితరధర్మాత్ములును ద్రవ్యసహాయమునుజేసి దేశయుల నుద్ధరించుటకు ప్రార్థాతులు. ఆంధ్రపత్రికకు జేరినసొమ్ముయొక్క జమాఖర్చు పత్రికాముఖమున ప్రచురింపబడును.

పరోపాసంగ్రామమునందలి మొదటి దారుణ యుద్ధము జరిగినది. జర్మనులు బెల్జియము సీమలోనికి పూర్ణముగా దూరుటకుచేసిన ప్రయత్నమునకు మహాభంగము కలిగినది. వారు ఆసీమ రాజధానియగు బ్రుస్సెల్సునకును మరియొక ముఖ్య స్థానమగు అంటువర్డునకును సమానాంతరమున గల డీప్టున పట్టణమును ముట్టడించు నుద్దేశముతో మొన్న 12వ తేదినమహా సన్నాహమున బయలుదేరువారైరి. కాని మార్గచుద్ధమున డీప్టునకు తూర్పు దక్షిణముగానుండు హేలను అనుపట్టణము వద్ద బెల్జియను లడ్లపడిరి. వారిశో జర్మనులు మహా సాహసమున పోరిరి. కాని పరాజితులయి పరువెత్తుకొని టాంగ్రినువచ్చి చేరవలసినచ్చెను. తమసంఖ్యలో నయిదింట రెండువంతులు యుద్ధరంగమునకు సమర్పింపవలసి వచ్చెను. నామూరుకు నుత్తరమున పదిమైళ్లు దూరములో నుండు ఎక్సీ అను స్థలము నందును నాసమయముననే జర్మనులు మరియొక యుద్ధమున నపజయమందువారయిరి. ఇప్పటికిని లీజకోటలలో మెక్కటియైన వీకికోబడలేదు. చెక్కుచెదరలేదు. కావున నిట్టి సితితో జర్మనులు బెల్జియము భూమి పూర్తిగా చొరగలరనుట మిక్కిలి సంశయోత్పదము. ఇక ఫ్రాంసు నకు నుత్తర తూర్పుగ వీరు చేసిన ప్రయత్నములును విఫలములయినవి. ఆమార్గమున ఫ్రాంసును ప్రవేశించుటకు వీరికి కాలేదు. ఫ్రాంసు పాలిమేరలో నుండు మాంటుమెడియను ప్రదేశమునకు దక్షిణమున పీఠి, యను నదివద్ద ఫ్రెంచివారు జర్మనుల నోడించి తరిమి వారివద్దనుండి ఖరంగులను ముదును కొంత కొల్లగొట్టినారు. జర్మనీవారి తరుణమున రుష్యాదిక్కుకు గూడ దిరిగినారు. పోలండు పాలిమేర ప్రవేశించి కాలిజ్టు అను పట్టణము నాక్రమించినారు. ఆపై

విరోపా మహా సంగ్రహము

హాలిన్ యుద్ధము.

జర్మనీవారి సప్తములు.

ఆఫ్రియాను రుమ్యాను లోడించుట.

ఇంగ్లాండు

యుద్ధవార్తలు.

లండను ఆగస్టు 14:—యుద్ధ రంగము నిశ్శబ్దముగ నున్నది. వార్తలు కొద్ది కొద్దిగా మాత్రమే వచ్చుచున్నవి.

ఇంగ్లాండు బ్యాంకు.

లండను-ఆగస్టు 13:—ఇంగ్లాండు బ్యాంకువారి లెక్క ప్రకారము ఈక్రింది మొత్తములు గన్నట్లు తేలుచున్నది. రిజర్వఫండు 155 లక్షల పౌనులు, జమలు నిలవచేసిన మొత్తము 80 లక్షల పౌనులు, ఇతరడిపాజిట్టులు 832½ లక్షల పౌనులు ఇతర సెక్యూరిటీలు 782½ లక్షల పౌనులు. బ్యాంకువారియ్య వలసిన సామ్యుబ్యాంకులో నున్న రిజర్వఫండునకు 100 కి 17 చొప్పున నున్నది.

రుమ్యానారు ఆఫ్రియాకు చేరిన గలీషియాలోని సోకాలను పట్టణమునుకొని శత్రువులను పారదోలి నారు. జర్మని జయించినతావులలో లూటీలు చేయుట క్రొర్యములు నెరపుటగాక తన దేశము నను క్రొర్యము చూపుచున్నది. సమాన సంపత్తి వాదల నాయకుడు యుద్ధమునకు రానందున నాతనిని జర్మనధికారులు కాట్టివేసినారు. ఇది జర్మనీలో న్నాటికలవరము పుట్టించునో చెప్పరాదు. కాని కొందరు జర్మనీప్రజలే జర్మనీనిశిపింప మొదలెడుదురు నుటకు సంజేహములేదు. జపాను మెల్లగా కదలికను కనుపరచినది. అచ్చటి జర్మనులు దేశమునదలి సోవసిద్ధపడుచున్నారు. త్వరలోనే జర్మనీకిని జపానునకు యుద్ధము సోసగ గలదు. జపాను బ్రిటనుతో 1905 కలోచేసికొనిన సాధననుసరించి తూర్పుసముద్ర ములలోనుండు జర్మను సాకాదశములను ధ్వంసము చేయుట యందు తోడ్పడగలదు. బర్గేరియా తటస్థముగా నుండునని ఖండతముగా ప్రకటించియున్నది. దీనిని బట్టి తుర్కీ-జర్మనీతో చేరవలసిన యవసరముండదు. డార్జన్ లులోనికి జర్మనుయుద్ధపు నావలుచేరి దుండుగము చేయుచుండుటను బట్టి తుర్కీ-జర్మనీతో చేరనుద్దేశ పడుచున్న జేమో యనియు బర్గేరియా కదలికను కారణము చేసికొని తుర్కీ ఆయుద్దేశమును సఫలముచేసికొన స్రయత్నించునేమోయని కొందరభిప్రాయపడి యున్నారు. బర్గేరియాతటస్థముగానుండుటసిద్ధమగునందునకారణముపోయినది. తుర్కీకి పైచెప్పిన యుద్దేశ్యమున్నదనుటయు సమంజసముగా దోపలేదు. తుర్కీ తటస్థరాష్ట్రము. జర్మను యుద్ధనావలను దుండుగములనుండి ఆపజూచి వట్టుకొనినను తటస్థభావము తప్పును. ఆపక సాగనిచ్చినను నదేగతిపట్టును. దుండగముల నావలసినదని జర్మనీకి తెలిసిన జర్మనీయుచ్చ ప్రత్యుత్తరమందరెగియేయున్నారు. కావున తుర్కీకి కూడ విగ్రహమున పాలుతప్పనిదేకాని జర్మను పక్షమున చేరుననుమాట మాత్రము విశ్వసనీయము కాదు. ఇదివరకే బాల్కను యుద్ధములలో తుర్కీ బలహీనమయి యుండుటచేత తుర్కీకిని జర్మనీకిని కలుగనుండు వివాదమున తుర్కీకి ఆంగ్ల నౌకా సైన్యమును తక్కిన మిత్రరాష్ట్రములును దోడ్పడగలవని తోచినచెడల తుర్కీ-వీరి పక్షముననే ప్రవేశింపవలసియున్నదని నమ్ముచున్నాము.

ఆస్త్రియోత్తుగారు కొనియాడుట.

లండను ఆగస్టు 14:—తెల్లియంవారు హాయిలెక్వద్ద గెలుపొందిగద. ఆస్త్రియోత్తుగారును, సర్ ఎడ్వర్డు గ్రేగారును వారి హైర్యమును కొనియాడిరి.

ఆఫ్రిలియావారి దేశభక్తి.

10 లక్షలగొట్టెల నిత్తురు.

ఆఫ్రిలియాలోని కాపులందరును గలసి మాతృదేశము వారికి 10 లక్షల గొట్టెల నిత్య ప్రయత్నించుచున్నారు.

రైల్వేకంపెనీ డివిడెండులు

దొరతనమువారి యేర్పాటులు బ్రిటిషురైల్వే కంపెనీ వారలు డివిడెండు పంచిపెట్టునటుల దొరతనమువారేర్పాటులజేయుచున్నారు. ఇదివరలో కంపెనీవారు డివిడెండుల దాచిపెట్టిన యశేఖలనుండి ఫిర్యాదులువచ్చి యున్నవి.

రాబర్టు ప్రభువు నాయకుడుగ నియమింపబడెను

దేశాంతరములవారు పంపు సైన్యములకు రాబర్టు ప్రభువుగారిని నాయకునిగ నియమించిరి.

జర్మనీవారికిని జపానువారికిని యుద్ధము.

జర్మనీవారికిని జపానువారికిని, యుద్ధము జరుగునని జపానులోనున్న జర్మనీ దేశస్థులందరును తమదేశమునకు బోవుటకు టూకీయోలోను యోకోహామాలోను గూడుచున్నారు.

పసిఫిక్ లోని బ్రిటిషు నౌకాదళము.

లండను ఆగస్టు 14:—పసిఫిక్ మహా సముద్రమునందు బ్రిటిషువారి నౌకాదళము జర్మనీవారి నౌకాదళమును క్రమముగ చుట్టుచున్నది.

యుద్ధప్రణాళిని యభిప్రాయము.

టయిముప్పత్రికకు సంబంధించిన యుద్ధప్రణాళి డిట్లు చెప్పుచున్నాడు. ఇంతవరకు మల్ హాసెనువద్ద తప్ప యితర స్థలములందు విహితుల (ప్రాన్సు, బెల్జియం, రుమ్యా, ఇంగ్లాండు) కను కూలముగ నేయున్నది. కాని ఫ్రెంచివారు విరోధులమీదికి బోరకయున్నారు. బెల్జియన్లకును, యెషియన్లకును మధ్యనున్న కోటలు తమ స్వాధీనమందున్నంతవరకు, ఫ్రెంచివారికి భయములేదు. గత 12 దినములందు జరిగినకార్యములు తృప్తికరముగ నున్నవి. ఫ్రెంచివారి సేన సమగూర్చబడిరి. తరువాత 12 రోజులలో జర్మనీవారి వైనికు లెక్కయను ప్రాన్సులో నుండకుండునట్లు జేసెను.

యువరాజుగారినిది.

లండను ఆగస్టు 14:—యువరాజుగారు స్థాపించిన విధి ఇప్పటికి 10 లక్షల పౌనులైనది.

జర్మనీ.

జర్మనీవారి దుండగములు.

దుఃఖకరమగు ఘోరవార్తల సేకములు బ్రెస్లెల్నులో తెలియుచున్నవి. జర్మనీవారు తిమ్మ నెదిరించిన గ్రామములను చంపి గ్రామములను దోచికొని తిగులపెట్టుచున్నారని తెలియుచున్నది.

జర్మనీవారి పద్ధతి.

జర్మనీ వారికపట్టణమును బ్రవేశించినపుడెల్ల ముందుగ తపాలాఫీసునకును, బ్యాంకునకును బోయి దొరకినంతసామ్యము దీసికొనుట వారిపద్ధతిగ నున్నది.

జర్మనీవారు కాలిష్టును ప్రవేశించిరి.

జర్మనీవారు కాలిష్టు పట్టణమును ప్రవేశించిరి. పట్టణవాసులు లింక్ నైన లొంగక యెదిర్చినచో చంపెదమని భయపెట్టిరి.

జర్మనీవారి యుద్ధపుటోడ
బ్రిస్ట్ల ఆను జర్మనీవారి యుద్ధపుటోడ సాక్షిప్రాణ సిస్కోవద్ద బాగుచేసికొనుచున్నది. (సాక్షిప్రాణ సిస్కో పసిఫిక్ సముద్రతీరమున ఆమెరికాలో నున్నది).

అహా సెక్విరాద జర్మనీవారు ఫిరంగులు వేసిరి.

ఈ రేల 21 తేదీని నాన్సీవద్దనున్న అహా సెక్ అను రేవుపట్టణముమీద జర్మనీవారు ఫిరంగుల గాల్చిరి. నష్టమేమియు కలుగలేదు.

సోవ.బి.ప్రభువును చంపుడ.

హెల్లీచీకె నెట్టు సోవ.బి.ప్రభుత్వవారి ప్రముఖును యుద్ధము చేయనిచెప్పెను. ఇందుచేత జర్మనీవారిసముహారు అతనినివిచారించి తుపాకీతోగాల్చిచంపిరి తెలియుచున్నది.

జర్మనీవారు ఎగ్ హెజెవద్ద కొట్టుబడిరి.

హాయిలెక్వద్ద యుద్ధముజరుగునపుడే నామూరునకు త్వరమున 10 మైళ్లదూరములో నున్న ఎగ్ హెజెవద్ద జర్మను వారు వెనుకకుగొట్టుబడిరి. జర్మనువారిలో చాలమందినష్టమైరి.

జర్మనీవారు ఫ్రెంచివారి బలమును పరీక్షించుట.

ఫ్రెంచి వారియొక్కయు, బెల్జియం వారియొక్కయు బలమును పరీక్షించుటకు జర్మనీవారు ముందుకు నడచుటవలన హాయిలెక్వద్దను, ఎగ్ హెజెవద్దను, బథెయి నదివద్దను యుద్ధము జరిగెను.

2000 జర్మనులు నష్టమైరి.

హాయిలెక్వద్ద 2000 మంది జర్మనులు నష్టమైరినీ తేలుచున్నది. బెల్జియంవారు కొద్దిమంది మాత్రమే నష్టమైరి కాని చాలమందికి గాయములు తగిలెను.

జర్మనీవారి ధైర్యము

ప్రాన్సులోనున్న జర్మనీదేశీయున కొకనికి జర్మనీవారికి యుద్ధపునంతరి. దానినిబట్టి వారు సేనసగూర్చు మొదలిడినతరువాత 22 వ రోజున నాతికు రీమున్గుందు జర్మనీఅధికారులకు నబబడవలసి యుండెను. ఇందువలన జర్మనీవారికి తాము జయమందెదమను ప్రార్థననున్నట్లు స్పష్టము. ఉత్తేజపు ప్రకార మీరోజున నాతికు రీమున్ జేరవలసియుండెను.

శీజుపట్టణమును జర్మనీవారింకనరకుముట్టుకొనియెగరు.

ప్రాన్సు, జర్మనీ సేనలకు హోరాహోర 5 రోజులు యుద్ధముజరిగినది. ఫ్రెంచిదేశములోనున్న క్రెస్సువాన్ నెలను జర్మనీవారు పట్టుకొన ప్రయత్నించిరిగాని ప్రాన్సువారు వారి ఆటలు సాగనియ్యక వారిని దిండించేసిరి.

జర్మనీ సేనలు.

అలహాబాదు ఆగస్టు 14:—పయిసీరుప్రతిక లండను ప్రతినిధి ఈక్రింది తెలిగియునుపంపెను:—జర్మనీవారి పటాలములు ఈయూక్రింది ప్రదేశములలో నున్నవని లండను టైముస్ ప్రతికయొక్క మిలిటరీవిశేషకుడు వార్తాసేన:—ఆఫ్రియా వారి 14 వ పటాలము, జర్మనీవారి 15 వ పటాలము స్విట్జరు ల్యాండుదేశమునకు ఆల్ సెన్ లొరైన్ పరగణామధ్యస్థముగ స్త్రాసుపురుగనరమునకును మధ్యను ఉన్నది. 21 వ పటాలము ఆల్ సెన్ లో వైయన్ పరగణాలోని మెట్టుపట్టణము సాల్జ్బర్క్ పట్టణములకుమధ్యను 7, 8, 10 పటాలములు బెల్జియము నందలిలిజుపట్టణస్తాంతములను, 4-వ పటాలము ఫ్రాన్సుదేశము నందలి రాచేఫోర్టు పట్టణమునదను, 8వ పటాలము లుక్సెంబర్గు రాష్ట్రమునదను, 12వ జర్మనీపటాలము, 3 వ వజేరియనపటాలము లుక్సెంబర్గులో నున్న పటాలమునకు వెనుకను, 16, 2, బవేరియాపటాలములు జర్మనీదేశమునందలి ఫియునుబిల్గ్, ఆల్ సెన్ లోరైన్ పరగణాలోని మెట్టుపట్టణములకు మధ్యను, 8, 11 పటాలములు బెల్జియమునందలి వెంవియర్నునండి థాల్ సెడి లమధ్యను, 13 వ 1 వ వజేరియా పటాలములు సేబర్గునదను, కపలాభిటుల వైద్యము 13, 14 పటాలములు సేబర్గునకు తూర్పునను, 1, 2, 5, 6, 17, 20 పటాలములు రషియావైపు నను ఉన్నవి. దీనినిబట్టి చూడగా కొన్ని పటాలములు జర్మనీ రషియానరిహద్దులలోను కొన్ని పటాలములు ఫ్రాన్సును, బెల్జియము, జర్మనీ నరిహద్దులలోను ఉన్నట్లు తేలుచున్నది.

జర్మనీ యుద్ధనావలు

టర్కీ తటస్థమునకు భంగముకలుగుట.

లండను ఆగస్టు 14:—“గాబిన్,” “బెస్లా” యను జర్మనుయుద్ధనావలు టర్కీ ప్రాంతములకు వచ్చి తిరిగినవి. ఈ నావలలోనుండు ఆయుధములకు, మందుగండుసామగ్గును, ఇంతవరకు జర్మనీకి విరోధములుగ నుండువారు 2౬వంతముగ లాగుకొనకపోవుట టర్కీ తటస్థమునకు భంగకరముగ నుండు

న. టిక్కెట్ల విక్రయమునకు వెంటమాత్రము ఖంగముకలుగకుండ చేయవలయునని ఇంగ్లండు, రషియా, ఫ్రాన్సు, ఇటలీదేశములు ఆలోచింపుచున్నవి. ఈ యధికారములను విజయరాష్ట్రములో తమకు నష్టము కలుగునట్లు ఉపయోగించెదరేమోయని గ్రీసు దేశమువారు గాఢాపదమునన్నారు.

దెల్లియందు.

దెల్లియందలి యిబ్బంటలు

లండను ఆగస్టు 13:— ఖాకిదస్తులులేక పోవుటవలన దెల్లియందలి మామూలు దస్తులను ధరించి పోరాడవలసి వచ్చినది. ఇందువలన దెల్లియందలికి యిబ్బంది కలుగుచున్నది. జర్మనీవారు బూడిదరంగు దస్తులను ధరించియున్నారు. వానిని మిడికములను నలుపు యెరుపు గలవిన హాలెండు గుడ్డచేత కప్పబడి యుండుటచేత వారంత ప్రాముఖ్యముగ గనబడినది.

అల్పపు రాజుగారు.

అల్పపు రాజుగారును విడువ ప్రయాణము చేయుచున్నారు.

హాయిలెక్కయ్యుద్ధము.

లండను ఆగస్టు 13:— లీజ్ కోట్లు ఖద్రముగనున్నవి. నిన్ను జరిగిన పోరాటములకు హాయిలెక్ (హాయిలెక్) యుద్ధముని పేరుపెట్టెను. పకలంతయు యుద్ధముజరిగెను. సాయం కాలమున సరికి దీక్షి హాయిలెక్కును జైల్కునకును మధ్య ప్రవేశమునండి దెల్లియందలి విశాఖలను వెడలవడింది. దెల్లియందలి సేనయందు పడమటి భాగములంత చలించెనుగాని వెంటనే బలగర్భపడెను.

దెల్లియందలికి విజయము.

లండను ఆగస్టు 13:— హాయిలెక్ వద్ద గోతులు త్రవ్వకొనియున్న దెల్లియందలి సైనికులను జర్మనీవారికి ముట్టి దాకిరి. జర్మనీవారు ఫిరంగుల ప్రయోగించి దెల్లియందలిని పట్టణములోనికి గొట్టిరి. దెల్లియందలి సేన బలవర్ధనయెను. ఇందుచే జర్మనీవారిసంఖ్య హెచ్చుగనున్నది. దెల్లియందలికి గెలుపుకలిగినది. పట్టణము చాలవరకు కిక్కిరియెను.

దెల్లియందలి దొరతనమువారి ప్రకటన

లండను-ఆగస్టు 13:— హాయిలెక్ వద్ద దెల్లియందలికి జయముకలిగినది దెల్లియందొరతనమువారు తెలియుజేయుచున్నారు. యుద్ధముచేయ ప్రారంభించిన జర్మనీవారిలో 2/5 భాగములు నష్టమయిరి. దెల్లియందలిలో కొద్దిమంది మాత్రమే మిగిలెను. మోటారుబండ్లమీదనున్న జర్మనీవారి ఫిరంగులను, కొన్ని దెల్లియందలి యధికముయ్యెను.

దెల్లియందు సేనలు జర్మనీవారిని తరుముట.

లండను ఆగస్టు 14:— లండనులోని వార్తల సంఘము వారి క్రిందివిషయము తెలుపుచున్నారు:— దెల్లియందు సేనలు, జర్మను గట్టబుడండును చాలదూరము, తరిమివేసి నారు. కాబట్టి ఇప్పుడు మోజెల్లు, రెమీసుపట్టణముల మధ్య జర్మనీవారి ఆక్రమణమెక్కడను కానరాకున్నది. లీజ్ కోట్ల లలో ఆహారపదార్థములు కావలసినన్ని యున్నవి.

హాయిలెక్కయ్యుద్ధము.

రూటుపనిలేఖకునివద్దను.

హాయిలెక్ వద్ద జరిగిన యుద్ధమును గురించి రూటుపనిలేఖకు డిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. జర్మనీవారి గుర్తుకాతులు దెల్లియందలి సేనలో పడమటిభాగము నడగకొక్క బ్రయత్నించెను. దీక్షును జేవలెనను నుద్దేశ్యముతో జర్మనీవారి సేనపట్టణములవారి వివిధభాగముల వచ్చిరి. దెల్లియందలి హాయిలెక్ వద్దకుండిరి. వారు కాలేనాకె వద్ద వెల్లు అనునదిగూడ గావించుచుండిరి. జర్మనీవారు కాల్పులు కాక 8000 మంది సైనికులుండిరి. వీరియొద్ద ఫిరంగులుగూడ కలవు. దెల్లియందలి 7000 మంది యుండిరి. 11 గంటలకు ఫిరంగులయుద్ధము ప్రారంభమయ్యెను. దెల్లియందలి వారు 11 గంటల వరకు 200 మీటర్లు, ఒక మీటరు దూరము 2 1/2 అనుకుల దూరము, దూరమున నుండిరి. జర్మనీ వారు దెల్లియందలి ఫిరంగి బాంబుల తక్కించుకొన బ్రయత్నించలేదు. మధ్యాహ్నమునందు గుర్తుకాతుల పోరాటము ప్రారంభమయ్యెను. దెల్లియందలి జర్మనీవారిని తాకుటకు ముందు మిడికలములు గల సేనలు దాటవలసి యుండెను. ఇందుచేత వారు విడిపోయిరి. దెల్లియందలికిని, జర్మనీవారికిని

ముష్టియుద్ధము జరిగెను. కొలదికాలములోనే జర్మనీవారు నష్టమును సరకు సేయక దెల్లియందలి వారిమీద పడకొచ్చిరి. వెల్లుఅనునదిని దాటుటకు చివరతెనలు కొన్ని మాత్రమే గలవు. ఇందుచే నదిని దాటునపుడు జర్మనీవారి సేన విడిపోవలసి వచ్చెను. కాని వంతెనలను దాటునపుడు కుప్పలుగ నష్టమైరి. జర్మనీవారు నష్టము నాలించింపక దెల్లియందలి నోడింపజూచిరి. కాని 6 గంటలకు నష్టపడి జర్మనీవారి టిమ్మి నొప్పుకొనవలసి వచ్చెను. అటుతరువాత వెల్లు, గట్టి అనునదుల వెంటనే జర్మనీవారు వెనుకకు నడవజొచ్చిరి. క్రమముగ వారు తమస్వాధీన మందున్న టూంగ్రెసును పట్టణము వైపు పారిపో జొచ్చిరి.

అంతటను యుద్ధము జరుగుచున్నది.

దెల్లియందలి ప్రాన్సునందు ఆగ్నేయములను సేనలున్న ప్రదేశమునందంతటను గుర్తుకాతులను, ముందున్న సైనికులను యుద్ధము జరుగుచున్నది.

ప్రాన్సు.

ఫ్రెంచి సేనాని.

జాగ్రెగారి ప్రయత్నములు.

ఫ్రెంచివారి సేనాని యగు జనరల్ జాగ్రెగారి ప్రయత్నములంతయు సంప్రదించుములు. ఎక్కడ జూచినను వారే గనబడుదురు. 1000 మైళ్లదూరమును వారు కొద్దిదినములలోనే ప్రయాణము జేసిరి. మోటారు పండ్లములలో గెలుపొంది ప్రఖ్యాతి గాంచిన బోయి లాట్టువారికి ఫాక్సీరు (బండినడుపు వాడు)గ నున్నాడు.

ఓథెయిన్ నది యుద్ధము.

మూడు మెడికల్ దిశ్విణముననున్న ఓథెయిన్ అను నది వద్ద జరిగినయుద్ధమునందు ఫ్రెంచివారు జర్మనీవారిని ఓడించి తరిమిరి. ఈ యుద్ధము రెండవోజులు జరిగెను. ఫ్రెంచి వారు జర్మనీవారి ద్రాగూన్ పటాలము నొకదానిని పేరుతెకుండ జేసిరి. 1000 మంది యుద్ధగోగ్రియులను సైనికులను బట్టుకొనిరి.

ఫ్రెంచి, జర్మనీయుద్ధము.

జెథెయిన్ వద్ద ఫ్రెంచివారికిని, జర్మనీవారికిని జరిగిన యుద్ధములో, జర్మనీవారివకు 3 ఫిరంగులును, ముందుగుండు సామానుబండ్లను, చాల నాయుధములును ప్రాన్సువారు పట్టుకొనిరి.

రుష్యా.

రష్యావారుపట్టుకొనిన విరోధుల యెడలు

రష్యావారి రేవుసౌకర్యములందు జర్మనీవారి యెడలు 73 ను, 12 ఆస్త్రియావారి యెడలును పట్టుకొనబడినవి.

సాకాక్సు రష్యావారి రాక్రమించిరి.

గలిషియాలోని సాకాక్ అను పట్టణమునుండి ఆస్త్రియా వారిని వెడలవడించి రష్యావారి రాక్రమించు కొనిరి. ఆస్త్రియా వారిలో చాలమంది నష్టమైరి. తరువాత రష్యావారు ఆస్త్రియా వారిని బగ్ అనునది యాకలికి తరిమి 2 వంతెనలను ఒక అక్విడక్టును ధ్వంసము చేసిరి.

రషియావారి యుద్ధసన్నాహము.

లండను ఆగస్టు 14:— రషియావారి సేనలు యుద్ధమునకు సిద్ధమగుచున్నవి ఎవరకిని తెలియదు. రషియావారు రహస్యముగను జాగ్రత్తగను సేనలను సిద్ధపరచుచుండిరి కాని రషియా సేనలు జర్మనీవైపునకు వెళ్లుచున్నట్లు పొడగట్టుచున్నది. జర్మనీవారు దెల్లియందులో ఇవివరకే ఆపజయమును పొందియున్నారు. దీనికితోడు రషియా సేనలకూడ జర్మనీతో యుద్ధమునకు దిగుపక్షమున జర్మనీవారి అంచనా లన్నియు నేలవాలగును.

జర్మనువైదీలు.

దెల్లియందు 2000 మంది జర్మనులను వైదీలుగ పట్టుకొని వారికి ఫ్రెంచి చెరసాలలో సలమిండని దెల్లియందు దొరతనమువారు ప్రాన్సువారిని జోడిరి.

జనరల్.

రష్యా, బల్గేరియా.

బల్గేరియా జోక్యము వుచ్చుకొనను.

మీ యుద్ధమున వెంటిమాత్రమును జోక్యము కలుగజేసి కొనరని బల్గేరియావారు రష్యావారికి తెలియజేసిరి.

వార్తలు సరిగ వచ్చుటలేదు.

జపానునకును, యూరోపునకును వార్తలు సరిగ నందుటలేదు.

హిందూ దేశము

దక్షిణహిందూస్థానము.

సంధానాధిపతుల గాజభక్తి.

ఉదకమండలము ఆగస్టు 14:— దొరతనమువారిచే ప్రకటింపబడిన పత్రికయందెల్లు తెలియజేయ బడినది:— ఆర్కాటు రామమారుడును, రామనాథము, పితాపురము రాజు గాల్లును తమసంపదను, సర్వస్వమును దొరతనమువారి కర్పింతుమని తెలియజేసిరి.

బెంగళూరులో రాజభక్తిసభ.

బెంగళూరు ఆగస్టు 14:— బెంగళూరులోని హిందువులును, మహమ్మదీయులును రాజభక్తిని వెల్లువిమిత్తము 20 వతేదీని మేయోమందిరమున సభచేయుట కాలించింపబడినది.

ఆహారపదార్థముల ధరలు.

కూనూరు ఆగస్టు 14:— మంగళవారము జరుగు సంతలో ఆహారపదార్థముల ధరలవిషయమై ముందునుండియు అధికారులు కనిపెట్టుచుందురు. కడచినసంతలో నిట్లు చేయుట వలన ధరలు వృద్ధిచేయబడక తృప్తికరముగ నుండినవి.

డిప్టింగు మెడికల్ అఫీసరు.

కూనూరు ఆగస్టు 14:— కెప్టెన్ ఇ. ఏ. రాజువును వి. ఎం. ఎన్. గారు నీలగిరినుండి బదిలీచేయబడినందున మెడికల్, అందు కానిటరీ ఆఫీసరుపదవిలో మేజరు డబ్లియూ. సి. లాంగు వి. ఎం. ఎన్ గారు ప్రవేశించిరి.

మైసూరుదొరతనమువారి ప్రకటన.

బెంగళూరు ఆగస్టు 10:— మైసూరులోని ఆంగ్లేయ రాయబారి యిట్లు తెలియజేయుచున్నాడు:— బెంగళూరులో నుండినట్టిగాని, యిక్కడకు వచ్చిపోవునట్టిగాని అసియాఖండ వాసులుగాని విదేశీయులందరు తమతమ సంగతులను వెంటనే జిల్లా మేజిస్ట్రేటుకు తెలియజేసి, రిజిస్టరు చేయించుకొనవలెను. ఈ రిజిస్ట్రేషను చేయించుకొననప్పుడు ఆయుధములుగాని మందుగుండు సామానులుగాని తమయొద్ద నుండినయెడల జర్మనీ, ఆస్త్రియాదేశీయులు న్యాయాధికారి కిచ్చివేయవలెను.

కరాచి.

విరోహ యుద్ధము, హిందూ దేశము.

సింధుజుడివల్ కొద్దివారికి నూతనాధికారము.

కరాచి ఆగస్టు 14:— ఇంగ్లండుతో యుద్ధము చేయుచున్న దేశములవారిస్థిమరులు సింధువీపుకొద్ద క్రిందనున్న రేవులలోనికి వచ్చినప్పుడు దొరతనమువారు పట్టుకుందురు. ఆస్త్రియరుల దోషమును విచారించి కిషీంచుటకు సింధు ఫిఫుకొద్ద వారికి లాభమై ఆడ్డిరలుగారు అధికార మిచ్చిరి.

కలకత్తా.

ఆస్త్రియావారి స్థిమరు

కలకత్తా ఆగస్టు 14:— ఆస్త్రియావారి స్థిమరు అను స్థిమరు సేండు హెడ్డునుయొద్ద లంగరువేసినది. నేడు రేవులోనికి రావైయున్నది. దీని ముఖ్యాధికారి సర్వయాదేశీయుడు.

జర్మనీవారి ఓడలనుపట్టుకొనుట.

కలకత్తా ఆగస్టు 14:— జర్మనీవారి ఓడలనుఆరింటిని దొరతనమువారు పట్టుకొనిరి. ఈ ఓడలకెవైనలలో కొందరికి నేడు మోకొద్దలో ముఖ్యన్యాయాధిపతి కొన్ని ప్రశ్నలువేసిరి. ఈ విచారణ బహిరంగముగ జరుగలేదు. 114 గురుజర్మను నావికులను తదితరులను నావికాగృహములోనుంచిరి. నిన్నదొరతనము వారివలన ఆరు ఓడలు స్వాధీనముచేసికొన బడినవి. వీనిలో కొన్నిటి మీద ఆంగ్లేయదొడ్డియులు పనిచేయుచున్నారు. ప్రస్తుతము కలకత్తాలో ఆంగ్లేయ నావికులు తక్కువగనున్నారు. ఓడలు పట్టుకొన బడిన వని వారంటులు ప్రతివాని ముందర తెరచావకొయ్యకు కట్టిపెట్టి ఇదివరకు కాపుండిన విలిటరీ యుద్ధగోళులకు బదులుగ ఆంగ్లేయ నావికులను నియమించిరి. ఈ ఆరు ఓడలను బ్రిటిషు ప్రభుత్వము

స్త్రీముగ్ధులను కంఠెనీ వారి స్వాధీనములో నుంచబడినవి. వీరివరకుండిన వారిని తీసివేసి శ్రాత్తుగుర్తులు వేయుదురు. వీరినివారి నుండివారిని భూమిలకు పట్టుకొని వారికా గృహమంగించిరి. ఈ అధికార ప్రత్యేకపు టు త్తరవుండిననే గాక వీరందు సాయంకాల మారు గంటలు కాక మునుపే వారికా గృహముగల రాకలసి యుండును.

రాజభక్తి సభ.

కలకత్తా ఆగస్టు 14:— నేడు బెనహాల్ లో రాజభక్తిసభ జరిగినది. కలకత్తానగరములో నుండునట్టియు, చుట్టు చుట్టుపేటలలో నుండునట్టియు అన్ని మతములవారును, అన్ని జాతులవారును సభకువచ్చిరి. సభాభవనము నిండిపోయినది. మహారాజులు, నవాబులు, రాజులు, మైకోర్టుజడ్జిలు, ఇతర ఉద్యోగులు, ఆ సేవలకువచ్చిరి.

ఈసభవారికి బ్రీటిష్ ప్రభుత్వమునెడల నిశ్చలమగు రాజభక్తిగలను. మమ్మందరిని వాలంటీయర్లగ జేర్చుకొని, సేవల సామానులను ఒకచోటనుండి మరియొకచోటికి జేరవేయు పనియియ్యవలయును. మావైద్యులచే వైద్యసహాయము చేయించుకొనవలయును, అను తీర్మానమునుచేసిరి. బంగాళమునందలి ప్రముఖులందరును ఈసభకు విచ్చేసిరి.

రైలురోడ్లను మరమ్మత్తుచేయుట

లాయలుపురము ఆగస్టు 14:— మాఖిదము పురము, అల్లు సహాకము ప్రేమనలమధ్య గండ్లు మరమ్మత్తుచేయబడి సరాసరి ప్రయాణములు నిన్న ఉదయము 11 గంటలనుండి జరుగుచున్నవి.

అలహాబాదు.

ఇన్స్యూరెన్సు

అలహాబాదు ఆగస్టు 14:— యుద్ధసమయములలో వ్యాపారముచేయు ఓడలకునష్టము కలుగకుండ దొరతనము వారు ప్రత్యేకించి ఇన్స్యూరెన్సు కొన్ని యేర్పాటులు చేయుచున్నారు. దీనివిషయమై ఆంగ్లేయదొరతనమువారు తెలియజేసిన వివరములను ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుదురు. రికగ్నయిజు చేయబడినట్టిమరు కంఠెనీలవారి ఓడలయ్యయెడల ఓడయొక్క న్యూరెన్సు మొత్తములో నూటికి 80 వంతులు ప్రభుత్వమువారు భరించెదరు. ఇందుకొరకు దొరతనమువారే యేర్పాటుచేయవలసిన సంఘములో ఇన్స్యూరెన్సు చేయించినయెడల దొరతనమువారు సరకులయొక్క న్యూరెన్సు సామ్యునంతయు భరించుదురని పయినరువత్రిక వ్రాయుచున్నది.

ఆహార పదార్థముల ధరలు.

లక్నో ఆగస్టు 14:— విరోహలో యుద్ధము పొసగిన తోడనే ధరలు పెరిగిపోయినవి. కాని కొన్ని కంఠెనీలు ముఖ్యముగ యర్రెఅండు కంఠెనీవారి జర్మనీ, ఆస్ట్రియాదేశములనుండి వచ్చిన సరకుల మీద తప్పకక్కినవానిమీద పన్నును తీసివేయుటవలన మామూలు ధరలకు తగ్గిపోయినవి.

రంగూను.

స్టీమరుప్రయాణమును ఆపివేయుట

రంగూను ఆగస్టు 14:— విదేశములకు వచ్చుచుండిన హెండరుసను కంఠెనీవారి బెనాస్సెరిము అనుస్టీమరు మాట్లాచేవులో, ఆపివేయబడినదని యిక్కడకు తెలియవచ్చినది.

కృష్ణముపన్ను వృద్ధియగుట

రంగూను ఆగస్టు 14:— ఇక్కడసరకులధర వృద్ధియైనది. ఈధరలుబట్టి దిగుమతియైన సరకుమీద కృష్ణముపన్ను వృద్ధి చేయబడినది. దీనివలన యుద్ధముపొసగుటకు పూర్వము సరకును దిగుమతిచేయుటకు కష్టపూరితమైనది కంఠెనీలకు కష్టముగనుండునని వర్తకసంఘమువారు తెలియజేయుచున్నారు. సరకును కొనుక్కొనినవా కియధికముగ వసూలు చేయబడుపన్నును చెల్లించరు. వ్యాపారములో వీరికేమైన లాభమువచ్చినయెడల నదిదీనిక్రింద సరిపోవును. యుద్ధముపొసగుటకు పూర్వము పక్షముదినములక్రింద నుండిన బజారుధరల ననుసరించి కృష్ణముపన్నును విధించుటకై దొరతనమువారంగీకరించినారు.

సిమ్లా.

రాజులసాహాయ్యము

విరోహానుద్ధము.

సిమ్లా ఆగస్టు:— బ్రీటిష్ సామ్రాజ్యమునకు అవసరమగు పక్షమున సాహాయ్యము చేసెదమని ఇదివరకు తెలిపిన

సంస్థానాధిపతులు గాక ఉదయాపూరు ఇబార్, ప్రతాపఘర్, ఆర్పా, కుచ్చిబీహారు, మహారాజులు, కోచియ, సుర్గా, చాంతా రాజభుక్ రాజులను బాహారాన్ నవాబుగారును, రఘుభుక్ రాజాధిరాజుగారును, సాహాయ్యముచేయుటకు సిద్ధముగ నున్నామని వైస్రాయిగారికి తెలిపిరి. వీరిలో చాల మంది తమ సేవతో సహాతాముకూడ వచ్చి సాహాయ్యము చేసెదమని తెలియపరచిరి.

వైద్యసహాయము.

సంస్థానాధిపతుల యాదార్యము.

సిమ్లా ఆగస్టు 14:— యుద్ధములో దెబ్బలుతగిలిన వారికి వైద్యసహాయముచేయుటకై సింధియా, వైబాము, బోహాలు, యోధపురము, శివా, దేటియా, ధారు, సీతయ్య, జావా యా, పైలానా సంస్థానాధిపతులు ఓడనొకదానిని పంపుమని దొరతనమువారికి తెలియజేసిరి. ఇందులో 800 మందికి వైద్యసహాయముచేయుట కేర్పాటులుండును, సాగ్యభౌమిక ప్రభుత్వముపక్షమున రాజప్రతినిధిగా రిందున కంగీకరించిరి. వీలున్నయెడల జనరలు గొర్రుసుగారిని, తక్కిన కార్యవర్గమును గవర్న మెంటు వాహానాదరు.

దొరతనమువారి ప్రకటన.

సిమ్లా ఆగస్టు 14:— విరోహలో యుద్ధము పొసగించున ప్రభుత్వమువారికి అవసరము వచ్చినచో బలాత్కారముగ వైసను ఇతరుల ఓడలను ఉపయోగించుకొందురు. ఇందునకై ఓడయజమానులకు కొంతద్రవ్య మొసగబడును. ఎగ్రిమెంటు వలనగాని, అట్లు కానియెడల వ్యవహారకార్యదర్శితో సలహాచేసి బారీచేయుబడిన యుత్తరవుల ననుసరించిగాని ఎంత సామ్యుచ్చునది నిర్ణయింపబడును. ఈసామ్యు నిర్ణయింపబడు లోపల ముందుగ కొంతసామ్యుమట్లు చెప్పబడును. అంత అవసరమయిన గాని యిట్లు చేయబడదు. దొరతనమువారి ప్రత్యేకపు టునరమునుబట్టియే నిట్టియుత్తర వియ్యబడినది.

మెయిలు స్టీమరు.

సిమ్లా ఆగస్టు 14:— యూరోపులో యుద్ధము జరుగుచున్నందున ఇంగ్లండునుండి ఇండియాకు వచ్చు టపాలు తప్పక రావలసిన రోజుకే వచ్చునని చెప్పబడు వీలులేదు. ఇదివరకు మెయిలు స్టీమరులోనే జాబులు ఏరాజధానికి పోవలసినవి ఆరాజధానికి ప్రత్యేకము సంచలలోవేసి కట్టుమండేవారు. ఇప్పుడు అట్లుగాదు. ఉత్తరములన్నియు బొంబాయి చేరిన తరువాత ఏరాజధానివి, ఆరాజధానికి విలియావేసి పంపబడును. కడచిన నెల 31 వ తారీఖు న లండను లో బయలుదేరిన టపారేపు ఉదయము బొంబాయిచేరును. ఆగస్టు 7 వ తారీఖున లండనులో బయలుదేరిన టపాలును, తరువాత బయలుదేరిన టపాలును, ఇదివరకు వచ్చుమార్గమునగాక, జిబ్రాల్టరుమీదుగ ఇండియావచ్చును. ఈమార్గము చుట్టు గనుకను, ఈ సముద్రమార్గము సరియైనది గాక పోవుట మరికొన్ని కారణముల వలనను టపాలు ఇదివరకు కన్న ఒకవారము రోజులు ఆలస్యముగవచ్చును. ఇండియానుండి ఇంగ్లండుకు పోవు టపాలుకూడ ఈమార్గమునే పంపబడును.

కృష్ణవరదలు.

జిల్లాసంఘమువారి సాహాయ్యము.

బందరు ఆగస్టు 15:— వరదవలన అన్నములేక వాధ పడుచున్న వారికి ఆహారము నొసగుటకు మేమొకనిధి నేర్పాటుచేయుచున్నాము. పశువులకు కొంత మేతయు అన్నములేక మాడుచున్న వారికి ఆరు బియ్యపు బస్తాలు ఇదివరకు పంపియున్నాము. నేడుతిరిగి ఆరుబస్తాలను పంపుచున్నాము. అని కృష్ణజిల్లాసంఘపు వైసువెసిడెంటుగారు తెలియజేయుచున్నారు.

పంజాబు వ్యావసాయక శాఖ

ఒక ఎద్దు 1800 రూపాయలు

లాహోరు ఆగస్టు 14:— నేడు ప్రచురించిన వ్యావసాయక పత్రికలో ఇట్లు వ్రాసిరి:— విరోహాయుద్ధము వలన వస్తువులధరలు పెరిగినవి. గోవుల ధరకూడ పెరిగినది. గోవులులు బహుశా యూరోపుకు ఎగుమతి చేయబడును.

పంజాబు పశువులు కావలయునని పంచేయిలు కొరుచున్నారు. ఈ సందర్భములో ఒకవిషయము వ్రాయబడియున్నది. పంజాబురాష్ట్రమునందు దొరతనమువారిచే స్థాపింపబడిన పశుపోషణ ఫారమువారు ఒక ఎద్దును పరుమాడువందల రూపాయలకు అమ్మిరి. ఈ ఎద్దును దక్షిణ ఆఫ్రికాదేశమునందలి బ్రేజిల్ నగరావారు కొనిరి.

చిత్రముగొకేను.

లాహోరు ఆగస్టు 14:— గుర్జుప్రసంధెములు జేయు సంఘము ఒకటికలదు. ఫలానిగుర్జుము కలచుపక్షమున ఇంత డబ్బు, ఫలానిదిలిస్తే ఇంతయియ్యవలెనను నియమముగలదు. 11 మందికలసి 6 టిక్కెట్లుకొనిరి. ఈ పదకొండుమందిలో ఒకడగు గఫ్ అనువాడు తనభాగములో సగభాగమును తన హాక్ అనువానికి 50 రూపాయలకు అమ్మెను. పందెము ఈ పదకొండుమంది కొన్న మూడవటిక్కెట్లు గుర్జుముగెలిచినది. 89340 రూపాయలువచ్చెను. గఫ్ తన హాక్ నకు దమ్మిడి యియ్యవలెననిచెప్పెను. పందెములకు టిక్కెట్లు నుకొను నట్లు పోటీత్యాహపరచిన బేయర్సును నాకుకూడ అరభాగము గలదు. డబ్బుయిమ్మని తనహాక్ అడిగెను. డబ్బుఇచ్చుటకు అతడుగూడ నిరాకరించెను. అంతట తనహాక్, గఫ్ మీదను బేయర్సుమీదను దావాతెచ్చెను. క్రిందికోర్టువారు గఫ్, బేయర్సు అనుప్రతివాడు లిస్టరిమీదను డిక్రీయిచ్చిరి. దానిపై వీరిద్దరును అప్పీలుచేసిరి. అప్పీలులో బేయర్సు వాదమును ఫిఫ్తకోర్టువారు అంగీకరించి సగభాగము అమ్మినది గఫ్ గనుక, లాభములోకూడ సగభాగము ఇయ్యవలయునని నేడు పిచ్చి చెప్పిరి.

పాశ్చిమాననప్తపు దావా

రంగూను ఆగస్టు 14:— ఎన్. కాన్స్టేగారు జి. క నారీయన్, జే. ఓ. మార్షెను, పి. జే. మాన్సూనుగార్లమీద మాననప్తపు దావాయేసెరి. ఈ కేసులో మాదన ముద్దాయి వ్రాసి దాఖలుచేసిన వాఖ్యాలములో నిట్లు తెలియజేసి నాడు:—

నేను ఫిర్యాదీనిగాని అతనిభార్యగాని, తెల్లూసుగాని ఎరుగను. నాకు వీరిమీద క్షేమముగాని, అనాయగాని లేదు. నేను జేమే-జమషదు పత్రికాసంపాదకుడను. సంఘమునకును, మతమునకును సంబంధించిన ముఖ్య వ్యవహారములో నేను సంఘమును నేనించు యుద్దేశముతో సదభిప్రాయముతోనే వ్రాసితిని. ఫిర్యాదియొక్కగాని, యావ్యవహారముతోసంబంధించినయితరులయొక్కగాని మర్యాదకు భంగముకలిగించు తలంపు నాకులేదు. ఒకవేళ వీరిమనస్సులు నొచ్చునట్లుచేసిన యెడల అందునకై విచారమును తెలియజేసితిని. దానిమీదకేను వాయిదా వేయబడెను.

సంజెవ్తమాను పత్రికా సంపాదకుడగు ఆర్. ఎన్ వాచాగంధిగారిమీద తెచ్చినకేసులో మరొకంత సాక్ష్యము పుచ్చుకొనబడినది. ముద్దాయి విచారంపబడి యిట్లు తనసాక్ష్యములో చెప్పెను:— నేను పత్రికాధిపతిని. సంపాదకుడను. ఇప్పుడు ఫిర్యాదుచేయబడిన వ్యాసమును ప్రచురించిన వాధ్యుత నాయుండున్నది. నాకా సమయమున జబ్బుగనున్నది. సహాయ సంపాదకుడు వచ్చి నన్ను సలహాచేసినాడు. ఫిర్యాదిచేసి నట్లాప్తుకొనిన పక్షాలు బోరాష్ట్రీయను మతమునకు విరుద్ధముగ నున్నవి నా యభిప్రాయము.

ప్రశ్న:— మీ వ్యాసములలో నింతకంటె యెక్కువ వ్రాయబడియున్నది. ఫిర్యాది వర్తనము నీతి వాచ్యమయినదనియు పంచకమయినదని తెలియజేయబడినది. దీనినిగంధించి యేమైన చెప్పదలచితిరా?

జవాబు:— మతాభిప్రాయము ననుసరించి నీతివాచ్యమయినదని చెప్పవచ్చును.

ప్రశ్న:— ఫిర్యాదిమోసముచేసి నిల్లును బోరాష్ట్రీయను మతములో దొంగతనముగ కలుపుకొనినట్లు ఆస్పతవాదిగని దూషింపబడిన కదా?

జవాబు:— నారీయన్, మేర్కూరి, కాన్స్టేగారు ఉత్తరములో తెలియజేసిన సంగతులను రంగూనులో 10, 12 సంకర్షణములనుండి నివళించు చుండిన మావిశేషకరులగు సిన్యా గారు తెలియజేసిన సంగతులను మేము నమ్మితిమి. ఉత్తరమును విమదాలాలు ఆక్షేసుయొద్దపూచితిని. నేను సంకలి సందర్భములను తెలియకెప్పుడలమకొంటిని. నాకు జబ్బుగనుండుటచేత విమదాలాలు ఆక్షేసులో నొత్తరమును స్వయముగ చూడలేదు. ప్రకటించుటకు ముందు వ్యాసమును చూచియుండలేదు. ఏప్రిల్ నెల 11, 18 వ తేదీలను ముద్దాయి ఫిర్యాదికి మాననప్తము గలిగించెనని నేనము మోపబడినది. ముద్దాయి తాను నేనము చేయలేదని చెప్పకొనెను. ముద్దాయి పక్షము వాదము. వినుటకై కేసువాయిదా వేయబడినది.

చందాదారులకు దురద.

పత్రికలు చేరలేదని వ్రాయు ప్రాతంపంపాదారులుగాని, క్రొత్త చందాదారులుగాని వారిపేరవచ్చు పత్రికకు ముందున్న నెంబరును వ్రాయవలయును. లేదా పేరుతోను, నెంబరుతోను కకరును చించి పంపవలయును. అప్పుడు త్వరగా తప్పకు సరిజేసి జవాబును త్వరగా నిచ్చుట కవకాశముండును. నెంబరులు వ్రాయనివారికి జవాబులు వాయుట కష్టము.

కృష్ణవరదలు.

(ఒకవిశేషమును యొద్దగండి.)

నిడమానూరు ఆగస్టు 11:— మామూరికి ను త్రవముగా రెండు ఫగ్గాంగలనూరములలో బుడమేగుకలదు. దీనికి యేలూరు కాలవలోనుండి నీరువచ్చుటకు తూములున్నవి. ఇదిగాక గట్టపై కురియు వర్ష పునీరు యేలూరు కాలవక్రిందుగా నీ బుడమేటికి వచ్చుచున్నది. ఈవరదకు అవిభేదము వాడుక గలదు. ఇంతకుపూర్వము కృష్ణవరదచే నీబుడమేరు యేలూరు కాలవనువచ్చునని మాగాణిభూమిని యావత్తుమంచి యెక్కువ చెరువుచేసేవరకు అగ్గిపోయినది. ఇప్పుడు మూలినేనక్కమీద తాటికావడవడినది ఈ అవిభేదము దక్షిణమున బందరు రయలగోడ్డు, పడమర యెనికేవాటివరకున, నుత్తరమున ఏలూరు రయలగోడ్డువరకును వ్యాపించి యీ మధ్యభూములు యావత్తు 4-5 అడుగుల నీరునిలిచి వీపుఅన్ని మంచివేసి మాగ్రామమునకు తూర్పుగానుండు నేల్లూరునగైరా మాగాణి భూములు యావత్తు జలమయమైయున్నవి. పశువులు నిలుచుటకు కీలులేక అల్లాడుచున్నవి. ఈవరద యీనెల 8 వ తారీఖున ఆంధ్రముయి మూడు నాలుగురోజులు నిలువయుండి, యిప్పుడు 4, 5 అంశములనీరు తగ్గినట్లు కనిపించుచున్నది. ఇట్టి సమయములోనే కృష్ణతిరిగివచ్చి యేలూరుకాలవపొంగి ఆనీరుకూడ నీవరదలో కలియుచున్నది. ఈనెల 10 వ తారీఖు రాత్రి 10 గంటల కాలమునుంచి గియకసుకాలవ కూడ వచ్చి మాగ్రామమునకు మూటిగా కట్టబడిన రాతిపై నెనుంచి నీరుగోకి యీ యూరిమట్టునుండు భూములు ఆక్రమించి మాలమార్గ గూడెములు తురకయిండ్లు యింకగొన్ని శూద్రుల గృహములు నీటిచే ఆరణించినది, ఉండుటకు మీలేక మెరక ప్రదేశములందు పశువులను వెట్టుకొనియున్నారు. ఇందులో నిర్భయము నులకరిసి యిబ్బందిచేయుచున్నది. దొరతనమువారి బుడమేటికి కనకట్టుల పోయించినట్లయిన ఈమాగాణిభూములకు నష్టము కలుగకుండునగా యని రయిసులు మొదలిడుచున్నారు.

జూయిలు

I
ఆపూర్వ పోయల్పితము.

అయ్యో, గోదావరి మండలమునొక గ్రామమున సంభవించిన కరణమునకు సంతానము లేనందున, ఆతనిభార్య భిన్న రాత్రై కాలము గడపుచుండెను. వయసు ముదిరిన కొలది విచార మామెకు 'మోస్తే, నల్ల తల్లెండ నొకపది కూనకు తనయింటి కేవిడమన వైక గావించ ప్రయత్నించి, తానుగర్భవతియై యున్నట్లుగా యిట్లుగా నటించెను. ఆకాలముననే తమపాలయక బనిచేయుచున్న మాలవారి భార్యయు గర్భవతియైయుండ, గానికి నూకెట్లవాడు పుట్టినపక్షమున వారిని తమ యింటకేట్టి యాత్మగర్భవతియగు చాటింతుటకామె యేర్పాటులను జూరూకతితో గావించెను. ఆమెపన్నుదనెన్ని, అంతటి బాలుడగజ బాలుడై బ్రాహ్మణవాటికను ముద్దుపెచ్చుటకు కణముగా రింట ననధమింపుచుండెను. బ్రాహ్మణులకు, తమకులపు బాలునిచ్చినట్లు తెలిసి మామవాండ్రా మాలదంపుకులకు గులతప్ప వెట్టి, చండాలవాటిలోని కిట్టిలము బ్రాహ్మణులకు తెలిసి వచ్చునంతటిచే బాగ్యవైకేటి యాపిల్ల వారి జన్మకహాస్యమును గురించి గ్రామాధికారులు చేయు తీర్మానముకు బద్ధులగుట కిచ్చుకొనిరి. గ్రామాధికారుల విషయమున శ్రద్ధతో విమర్శించి విప్రవాదిని మరల నిజమాయగు చండాలస్త్రీ కిచ్చివేయుటకు నిష్పందించిరి. ఆబాలుడంతటికనండియు చండాలవాటిలో యెగు నానిండ్లందెను. సకలభగ్నశాస్త్ర, పాంశుడై నను వేరియని ప్రసిద్ధిగాంచిన యొక శాస్త్రీ గారి కడకు గ్రామములోని విద్యజ్ఞున సహజములేని యా బ్రాహ్మణదంపతుల కేటుకలియనియడగగా, వారు సరుటుంబముగ నంగాని తీర్థయాత్రల సలిపి వచ్చితిని వారికి పాపవిమోచన మగునని యానిడు మోక్షాదేశమిచ్చెను. వాళ్లు గావించిరి. అయినను చాలకాలమువరకు గ్రామములోని వారు వారి పంక్తియందు భావించి భగ్నశాస్త్రీభగవంతులు లేక గొప్పయినాని తిరుగుచుండిరి. ఇంతలో శ్రీనిరూపాక్ష పీఠాంధస్వామిలవారు గోదావరి తీరమునకు విద్యవిస్తాపవారి జాగము దయచేసి, శ్రీమఖిప్రయోగదీక్షకు బూరి మండలము నంతయు సంతృప్తియు గావించుచుండిరి. చండాలకుటుంబ సంస్కర్మముగల బ్రాహ్మణ కుటుంబమునకు భూమిప్రామాణ్యత

ములను విధించి భగమున లంకంచుటకు మారుగ, శాస్త్రముల కపాఠములుచెప్పి తీర్థయాత్రలతో సుకరముగ వారిని చాటింప జూచినట్టి శాస్త్రీలవారిచ్చినమును, శాస్త్రీ గారి గ్రామవిద్యత్సభ వారు శ్రీహంధస్వామిలవారికి విన్నవించి, అట్టిపండితులు సంఘమునకు బ్రమాదకరులనియు, వారికి దగిన కీర్తిను విధింపవలయు ననియు సహేతుకముగ వేడుకొనిరి. శాస్త్రీ గారిదోషాధిక్యమును స్వామిలవారు జాగరూకతతో గ్రహించి, ఆయవచారమునకు రు 800 లనపచితిగ విధించి శాస్త్రీ గారిని మందలించుటతో విడిచి వెట్టిరి. ఆ శాస్త్రీ గారును, స్వామిలవారు నిపుడు కీర్తిశేషులైరి. కరణము కుటుంబమువారు స్వగ్రామమున గ్రామస్థులతో సఖ్యముగ సుఖాననన్నారు. త్రిజడైన చండాలవాలు డాలు కిడ్డలతో వర్ధిల్లుచున్నాడు.

ఒక గోదావరిజిల్లా పౌరుడు.

II
విశాఖపట్టణము మ్యునిసిపాలిటీ.

అయ్యో, మ్యునిసిపల్ కమిషనరు ఆగుటకు మొదట నెన్ని మోతంటులపడి ప్రజలను ఆశ్రయించి వోట్లు సంపాదించుకొనుటకు లేనిపోని చాసలన్నియు చేయుదురు. తీరా కమిషనరు పదవి పొందిన తరువాత వారి దర్శనములు దొరకుట సాధారణ ప్రజలకు చాలకష్టము. ఒకవేళ దర్శనము దొరకినచో ప్రజల కష్టములు చెప్పకొనటకు కమిషనరువారి బంధువెళ్లిన వారి కండలినరు తుడుచుటకు సరే మాత్రము అని చెప్పదురు. దిరభాన్తుల మూలముగా చెప్పకొనిన సదరు దిరభాన్తులను కానిటో యిన్ స్పెక్టరు ఓమరునివ్వరు మొదలగు నవిద్యోగస్థులకు విచారణకొరకు పంపుదురు. సదరు ఉద్యోగస్థులు నీధి కన్నర్ వెన్ని మేస్త్రీలయొక్క ఆభిప్రాయము పుచ్చుకొని, కీధిలోనున్న ధనవల ద్వాగలవారి, త్రేమములకు భంగము కలిగిన వారిస్వలాభమునకు నష్టము వచ్చునన్న ఊహతో సాధారణ ప్రజల కష్టములు చూడక, అట్టిలను పరిష్కరించుచు మొదట ఇంటియింటికి తిరిగిప్రజలకుగాను పాటుపడుచు మని నమ్మించిన కమిషనరు ప్రజల మొరలు వినుటకురారు. ఇందుకు నిదర్శనముగా విశాఖపట్టును టన్నరు సత్రము ఉత్తరపు ప్రహరిగోడ ప్రక్కనున్న వీధినిగూర్చి అనేక మహిళలు మ్యునిసిపల్ చెయరుమేనవారికి దాఖలు చేయుచుండినవి. మహిళలు మూలముగా గావండ మ్యునిసిపల్ అధికారులకు సదరు వీధియొక్క కష్టములను అనేక దఫాలు చూపబడినవి. వారి పడిన కష్టములన్నియు బూజీదెలోపోసిన పన్నీరుకలె శృభా అయినవి. టన్నరు సత్రము ప్రహరి గోడకు ఉత్తర పడమర మూలను కావనవై వెడ్డమెట్లపోనన్న మదుమువై స్త్రీలు ముసలివారు పసేబాయిరు పశువులు ఎక్కిదిగుటకు చాల కష్టముగా నున్నది. చాలమందికి సదరు స్థలములో బరువులతో వచ్చికపుడు ప్రమాదములుకూడ జరిగినవి.

2. సదరు వెట్లమదుము దిగిన వెంటనే వీధి సుమారు యిరువది గజముల వరకు చాలకొక్కటముగా నున్నది. ఇద్దరు మకముల్లు కలసి కొన్నిచోట్ల వెళ్లలేరు. సదరుచోట రొక్కటమేరకుండ పాములకు నివాసముగానున్నది. అనేక దఫాలు గొప్ప నాగుసాములను ఉచ్చుల కొట్టివారు.

3. అది వాటి వెళ్లిన రహదారి చాలమారుమవరకు విడివిగానున్నది. అటుపిమ్మట తిరిగి రొక్కటమయినది. విడివిగానున్నచోట విడివిగానున్నదన్న సంతోషమేగాని, ఎల్లప్పుడు బహిర్భూమిగా వాడుచున్నందున దుర్గంధము పుట్టుచున్నది.

4. ఇది యిటులుండగా సత్రపు ప్రహరిగోడ మధ్య నున్నట్టి పురాతనమునండి వాడుకలోనున్న మంచినీళ్లకూలి నీరు ఉపయోగించకుండా వీధిపిల్లుల చచ్చినప్పుడు కళిబ్రముల చేతను నెల్ల మొదలగు వానిచేతను నింప నూతినండి దుర్గంధము పుట్టించుచున్నారు. కావున మెట్లతోనున్న మదుముకొట్టి వేసికహాన మైన మదుము కట్టించుటకున, కీధిలో బండ్లపోవుటకు రహదారి వేయించుటకున, నూలియొద్ద దీపస్తంభము పాతించుటకున, నూతిని బాగుచేయుటకున, మనిసిపల్ వారిని వేడుచున్నాను.

లక్కరాజు అప్పలస్వామి నాయుడు.

THE AUSTRIAN STEAMER.
Expected Arrival in the Port.

The Austrian steamer "Perla" is reported to have anchored off Sandheads and is expected to arrive in the port to-day.
By strange irony of fate the Chief Officer of this vessel is said to be a Servian.

Mysore
A MYSORE GAZETTE EXTRA ORDINARY.

Control of the Press.

BANGALORE, August 14.—A Mysore Gazette Extraordinary extends to this State mutatis Mutan is the recent emergent ordnance of the Government of India to secure control of the press during the war.

BRITISH RESIDENTS NOTIFICATION.
To foreigners and enemies.

The British Resident in Mysore notifies that all non-Asiatic foreigners residing in or passing through Bangalore should report themselves at once to the District Magistrate for registration and all Germans and Austrians are called upon to surrender to that officer all arms and ammunition possessed by them at the time of registration.

A LOYALTY MEETING IN BANGALORE.
Hindus and Mahomedans.

BANGALORE, August 14.—A loyalty meeting of Hindus and Mahomedans of Bangalore is called for the 29th Instant at the Maya Hall.

Hospital Ship "Loyalty".
AN OFFER OF THE RULING CHIEFS.

Accepted by the Viceroy.
On behalf of the Imperial Government the Viceroy has accepted the hospitalship of 300 beds to be named Loyalty offered for service by a number of Ruling Chiefs including Scindia, Nizam, Bhopal, Jodhpur, Rewa, Datia, Dhar, Sitamau, Jhabua and Sailana. Surgeon General Crofts, if available, and the full staff will be provided by the Government of India.

A Compulsory Impressment.
TEMPORARY REQUISITION OF SHIPPING.

Compensation to be Paid.
SIMLA, August 14.—The following communique has been issued:—As a result of the outbreak of war Government of India are taking the power by a special ordnance to requisition temporarily any shipping required by them for service of His Majesty. The compensation payable for this compulsory impressment will be fixed by an agreement or failing such an agreement, by rules that will be issued hereafter in consultation with the Secretary of State and shipping interests concerned in India and England as necessary in order to arrive at a fair basis for the assesment of much compensation. Pending the decision regarding compensation payable, advances will be made to ship-owners in the case of impressment, subject to adjustment after the compensation is finally assessed. The power taken under the ordnance will not be exercised except in cases of necessity and it is hoped that it will be recognised that assumption of this exceptional authority is necessitated by a special reason of State.

Foreign Mail Steamers
To Travel via Gibraltar.

SIMLA, August 14.—In consequence of the war it is not certain that outward mail steamers will be despatched at very regular intervals from Home and sorting too will no longer be done on board but will be effected after the arrival of the mail steamer at Bombay. The mails despatched from England on the 31st ultimo will arrive in Bombay to-morrow morning. Those despatched on the 7th August and subsequent mails will go from some port in Great Britain by the all-sea route via Gibraltar, a similar arrangement being adopted for homeward mails involving in each case an extra week due to unsafety of seas or other causes.

Further Offers of Assistance.
By Maharajahs Etc.

SIMLA, August 14.—In addition to the Ruling Chiefs who have already offered assistance, similar loyal offers have been received from the following:—The Maharaja of Udaipur, Idar Portabgarh, Orcha, Cutch Behar, Rajas Cochia, Surma, Chamba, Rajgarh, Nawab of Lahoran and the Rajadhiraju of Raghughar. Many of these messages also include offer of troops and personal assistance.

The Kistna flood Relief Fund.
Activity of the District Association

Fodder and Rice Distributed.
(From Our Correspondent)

MASULIPATAM, August 15.—The District Association is organising a flood Relief Fund. Fodder and hay have been despatched. Six rice bags have been distributed. Six more bags have gone for distribution to-day.

All-India Weather.

SIMLA, August 15.—Teh Arbian sea monsoon have weakened in east Peninsula and the depression in the Bay has practically disappeared. The Bay monsoon is also week. The rainfall has been nearly general in Orissa, east United Provinces, Berar, west coast of Peninsula, Bombay Deccan and Hyderabad and local in Burma, Assam, east Rajaputana and Mysore. A few falls have also occurred in Bengal, west United Provinces, Central Provinces, southeast Madras, and north Madras coast. The principal amounts are:—Cuttack one inch; Mainpuri two; Amraoti and Rajpur one and a half; Ratnagiri one; Marmagao one and a half; Karwar five; Malegaon and Hyderabad Deccan one; Mercara one and a half; Mangalore three; Calicut two; and Cochin one and a half.
Forecast:—Increase of rain in Burma and southeast India.

వృత్తాంత లేఖలు.

బల్లారి వార్తలు.

ధరలు.

(ఒకవిలేఖకుని యొద్దనుండి)

బల్లారి ఆగస్టు 11:—బంగారము, సవరణల ధరలును మాంసాల ధరలును నివసించు ఎక్కువ తగ్గుచున్నవి. అగ్గిపెట్టెల వెలులు మిక్కిలి పెరిగినవి. లబ్ధివారు చర్మ వ్యాపారము నిలిపివేసివట్లు తెలియుచున్నది. ఆందువలన మాంసముఖిరు ఎక్కువయినది.

దొంగతనము.

కంపాలవీధిలో ముద్దుభీమాచాణ్ణి వారి యింటియందు సుమారు 2000 లు ఖరీదు చేయగలగల నెకరో దుర్మార్గులు తగ్గు రించినారు. ఇంటివారందరూ నేదో పనిమీద సమీపగ్రామము నకు పోయియుండగా నింటి తాళమును తీసి ప్రక్కయింటి వారు బయటికివచ్చెదరేమోయని ఆయింటిచిరుకు బయట తగి లించి, యింటియందు జోరబడ్డివైకనపరచిననాత్తు నవహించి నారు. పోలీసువారు విచారించు చున్నారు.

ఉద్యోగస్థులు.

ఇదివఱకు బల్లారి డివిజన్ చార్జిలో నుండిన జి. యమ్. రాబర్ట్సన్ గారు (వి. సి. యస్) హాస్పటల్ కివిజనుకు మార్చబడినారు. జి. వేంకట రమణయ్యగారు బల్లారి డివిజన్ డిప్టి కలెక్టరుగా నేమించబడినారు.

మహాజనులసభ.

నిన్నటిరోజున మా పట్టణవాసులు తమరాజధాని వెల్ల డించుటకును, మనప్రభువులకు జయముగలుగుగాక యని ప్రార్థిం చుటకును కొలఱచలం వేంకటరావుగారి పురమున నొక సభ జరిగినది. ఎమ్. గోపాలస్వామి మొదలియారు బి.వి. డి.ఎల్. గారు ఆధిపత్యమువహించిరి. జి. సి. కోటిలింగము, రావు బహద్దరు సుబ్రహ్మణ్యఅయ్యరు, టి. రాఘవాచార్యులు, భాక్ బహద్దరు అల్లూరికరీమ సాహెబుగారును ముచ్చటించిరి. కలె క్టరువారును, పన్నామహారాజుగారును వ్రాసినయత్తరములు చదువబడినవి.

బెంగుల్లూరు వార్తలు.

(స్వకీయవిలేఖకుని యొద్దనుండి)

శ్రీనివాస మందిరము.

కడచినశనివారము శ్రీనివాసమందిరములో ప్రతివారము జరుగు శ్రీల సభయందు శ్రీమతి లక్ష్మమ్మగారు సత్పురుషు ను గురించి ఉపన్యసించిరి.

ఆరణి జాగీరుదారు.

ఆరణి జాగీర్దారుగారు తమ మోటారుబండిని వేగము గాను, అజాగ్రత్తగాను నడపుటవలన ఆమోటారుబండి ఒక ఎద్దుబండికి కొట్టుకొని బండికోలువాడు మృతినొందెను. ఈ కేసులో క్రిందికోర్టువారు ఈయనకువిధించిన శిక్షనుగురించి ఆసీ లుచేయగా, ఆ ఆసీలు కొట్టివేయబడి శిక్ష ఖాయపరుపబడినది. ప్రదర్శనము.

శనివారము ఇక్కడ “లాబురాగు”లో విచిత్రమయిన పువ్వులయొక్కయు చెట్లయొక్కయు, కాయగురలయొక్క యు, ప్రదర్శనము జరిగినది. ఇట్టి ప్రదర్శనము ప్రతిసంవత్సర మును కెందుసారులు జరుపబడును. అనేకవిధములయిన చిత్ర విచిత్రపురంగులు గలచెట్లును, మనదేశములోను, ఇతర దేశముల లోను పెరుగు తువ్వులును, చలిప్రదేశములలోను, ఉన్నత మయిన కొండలలోను పెరుగు నానావిధములయిన ఆకుఫలం దులు, ఉద్యానవనములలో పెంచబడు రంగు రంగుఆకుల చెట్లు ను, ప్రదర్శింపబడి చూపటకు అమితానందమును కలిగించినవి. వేసవేలు జనులు సాతకాలలలోని పాలికా వాలకులును, ఈ ప్రదర్శనమునుచూచి యానందించి ప్రదర్శకులకు ఉచితరీతిని బహుమానము లొసంగబడినవి. ఇట్టి బహుమానముల మంచి జాతి పువ్వులను, చెట్లను, ఫలములను మంచి కాయగురలను పెంచి ప్రదర్శింపుటకు ప్రోత్సాహము చేయుచుండును.

ఒకఉపన్యాసము

ఆదివారము సాయంకాలము డాక్టరునుబ్బారావుగారు “బొబ్బ” వ్యాధిని గురించి శ్రీచామరాంశ్రీధ సంగ్రహితవార కాలలో నుపన్యసించిరి. ఈవ్యాధిని వృద్ధిచేయు ఎలుకల మీద నుండు ఈగలనుచంపి, ఎలుకలు చచ్చిపడినతోడనే ఇల్లు వదలి వెట్టిన ఈవ్యాధివచ్చిన స్థలములను వెంటనే కర్రనాయిలు తోకడిగి, పచ్చివేపాకులను పొగవేసినను, ఈ వ్యాధి ఇతరు లకు వ్యాపింపదని చెప్పిరి.

వస్తువులధరలు

యూరపుచేత ఘోర సంక్రామమువలన విదేశములనుండి వచ్చుసరకుల ధర విశేషముగా హెచ్చినది. ఇంకను ఈయు ధము త్వరలో ముగియనిచో మనకు ప్రతిదినమును కావలసిన సరకులన్నియు దొరకుట యే దుర్లభమగును. ఇట్టి సరకు లనే కములు మనదేశములోనే తయారగుటకు, ఎన్నియో సదుపాయములున్నను, అట్టి ప్రయత్నములుచేయక సదా విదేశములనే నమ్ముకొనియుండు తెంతయు శోచనీయము. ఇట్టి దుస్థితిని తొలగించుటకు మనదేశములు తగిన ప్రయత్నములు చేయ వలసి యున్నది.

నెల్లూరు వార్తలు.

(మావిలేఖకునియొద్దనుండి)

కాలమానము.

నెల్లూరు ఆగస్టు 10 :—గ్రామణిమానము మొదలు తరుచుగా మబ్బుచేయుట, అపుడపుడు కొద్దికొద్దిగా వానలు కురియుట, కలిగియున్నది. ఎండలు తగ్గినవి. పినాకిని మాత్రము ప్రవహించుటలేదు. పడమటి జిల్లాలలో వానలు లేనట్లున్నది. డెల్టా గ్రామములలో సాగుబడి పనులు సాగి చాల చోటులలో వరిపైను తెక్కినవి. దేశకాల స్థితులిప్పటికి సుముఖములుగానే యున్నవి. ధాన్యపుధరలు తగ్గలేదు.

మునిసిపల్ రోడ్డు.

మునిసిపల్ రోడ్డు నాల మరమ్మత్తు కావలసియున్నది. విశేషముగ గులకాయ నీళ్లును దొరకగల ఈయూరిరోడ్డు, ఇల్లుండుటకు సబబులేదు.

ఇంగ్లండు జర్మనీలయద్దము.

విరోపాయుధములో మనచక్రవర్తిగారి యందును, వారిపాలనము నందును, ఈయూరివారికిగల ప్రేమాభిమాన ములను, తెలుపుచు చక్రవర్తిగారియందు మనకుగల రాజభక్తిని తెలకొల్పుటకై ఈ దినముశ్రీ వేంకటగిరి మహారాజాగారి హ్రో స్కూలుచోటులో మహాసభ యొకటి కూర్చబడినది. శ్రీ వేంకటగిరి మహారాజాగారి కుమారులగు శ్రీ కుమారరాజా గారు సభాధ్యక్షతను వహించిరి. మన చక్రవర్తిగారి యెడల మనకుగల భక్తి విశ్వాసముల బ్రకటింపుటకు నీయద్దముచే మంచి యవకాశము కలిగినదనియు, మన మీయవకాశమును బొంది, యీ యుద్ధముల గాయములబొంది వికలాంగులును, నశత్తులనగు యోధుల నానుపుత్రులకు మోచికొని పోవు సిబ్బందిలో నెల్లూరుజిల్లావారు నూర్గురయిన చేరవలయుననియు నట్లు చేరువారికి గాగల యావత్తు ఖర్చులు తాము భరించెద మనియు, అక్కరగలిగిన యెడల ఆచూకరుల తామును, జిల్లా స్టాను రాయిగారును, నాయకులుగ నుండి యుద్ధభూముకి నడుపసిద్ధమై యున్నామనియు మనచక్రవర్తిగారికిని, మన సామ్రాజ్యమునకును, నీ యుద్ధమున విజయాభ్యుదయముల కలుగునట్లు మనమందర మేకగ్రీవముగఁబోవ్వడి : ప్రార్థనలు జరిగించవలయునని సభాపతిగారు చెప్పిరి.

అగ్రాసనాధిపతిగారి యుపన్యాసములో నూచింపబడిన విధమున మాడు తీర్మానములు చేయబడినవి.

కలెక్టరుగారి యభయహస్తము

ఈమాఁడు తీర్మానములు ముగిసిన తరువాత నెల్లూరు కలెక్టరుగారు చరు దివాన్ బహదర్ రామచంద్ర రావుగారు లేచి కలెక్సి నోట్లకు ఖజానాలలో రూపాయలియ్యరని పుకారు పుట్టియున్నదనియు, వట్టి అబద్ధమనియు ఎన్నినోట్లకు రూపాయలు కావలసియున్నను మజూరు ఖజానాలో నిప్పించుదురనియు, ఈవిషయమై జనులకెట్టి సందేహ మక్కడ లేదనియు, భోజనపదార్థముల వెల లమితముగా హెచ్చించబడినట్లును, అందుచేత దీదలకు చాల కష్టముగ నున్నదని యొక వాడుక పుట్టినదనియు, తామి దినముప్రాసిన 10 సుంటావఱకు బజారుస్థితి విచారించగా దేశవస్తువుల ధర లేమాత్రము హెచ్చులేదనియు, ధగలు హెచ్చి నట్లు ఎవరైన నమ్మకమైన సంజాయిషీ యచ్చినయెడల దాని విషయమై తగుచర్య పుచ్చుకొనబడుననియు, చాల దృఢముగ జెప్పి 2 నులకు చాల ధైర్యము గలుగజేసిరి. ఈ సమయమున నీ విధమున హైద్రాబాద్ నందునకు చాలాస్థానించదగియున్నది.

శికింద్రాబాదు వార్తలు.

(మావిలేఖకుని యొద్దనుండి)

సికింద్రాబాదు ఆగస్టు 10:— ఇక్కడ నింకను కర్ష ములు కురియుచునే యున్నవి. చుట్టుపట్లగల దేశములో నిరం తరవస్తముచే గ్రామాంతరములకు రాకపోకలు బాత్రికాసాగ కున్నవని తెలియవచ్చెడిని. హుసేన్ సాగర్ మీర్ ఆలం చెరు వులు పూర్ణముగానిండి దర్శనీయములైయున్నవి. ప్రాతగిల్లిన యిండ్లు గోడలు కొన్నికొన్నిచెట్లు అక్కడక్కడ కూలు చున్నవి. ఇంతటైన వస్త్రములు నిలువనిచో జెరువులు యుపద్రవముల నాపాదించునేమా యని జనులు భయమ చున్నారు. సాధారణముగా నీ ప్రాంతముల నాలుగుడు త్వరముల కొకపర్యాయము అతివృత్తిపడ సంభవే వేలునలుపారుటయు వాడుకయైయున్నది. 1923 మునను, 1908 సంవత్సరమున నమితముగా వానలు పులుతెగి, ఇండ్లుమున్నగునవి పడిపోవుటయు, ద్రవ్యనష్టమును సంభవించెను.

హరికథలు.

కొన్ని మాసములుగ నీ ప్రాంతముల హరికథలు వెల్లిగా జరుగుచున్నవి. తెనుగులోను, అజమరు, గుర్జ లలో, పురమండెరముల, దేవాలయములలో, చివరకు ప్లేషకోలలో సమీతము, రాత్రికాలముల, పగటివేళల హం కథా కథన శ్రవణముల ప్రతిహితముగా సాగింపబడినవి. ఈ వానకాలములయందు నీహరికథకుల ద్రవ్యాల్లనప్రయత్నమిం తగా లాభప్రదమగుటకు యాప్రాంతములవారి యాదరణ విశేషమే కారణము.

నాటకశాల.

ఈయూరికొక శాశ్వతమైన నాటకశాల నిర్మించుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఇందులకీ యూరికిదక్షిణమున రైలకట్టకును, సత్యనారాయణ దేవాలయమునకును మధ్యగల ప్రదేశము నిశ్చయింపబడినది. ఏతప్పుదేశము విశాలముగను నూరి బాహ్యప్రదేశమున నుండుటచే, క్షిణశాలయనది. నాటక ప్రదర్శనములు పురజనుల నిద్రాభంగమునకు కారణము గా జాలవని యీశుని శ్లేతల యభిప్రాయమేమోగాని, ఇదిమిక్కిలి దూరముగా నుండుటచే రాత్రివేళల పురజనులంత దూరము వచ్చుటకు ప్రామాణ్యము లేదా. అదియటుండ సృశాన వాటిక యీ ప్రదేశమున కవతీదూరముననే యుంటుం జేసి నాటక ప్రదర్శన సమయములయందుఁ బ్రేక్షకు లకు సాత్రలసంగిత సంభాషణాదికములతో బాటు నక్కల యరపులు సయితము కష్టగోచరములగుచుండును. నాటకశాల లు సాధ్యమయినంతవరకు పురమధ్య ప్రదేశముల యందుండిన పురజనుల యాగమనమున కనుకూలముగను నాటకప్రవర్తకులకు లాభ ప్రదముగ నుండును.

దివ్యజ్ఞాన సమాజము.

ఇటీవల నీ ప్రాంతములందు దివ్యజ్ఞానసమాజపు టుపన్యా సములు కొన్ని జరిగినవి. హయ్యద్రాబాదులో గతమాసములో అసీబీ పెంటమ్మగా లొసంగినవి రెండును గాక రామచంద్రరా వుగారి ప్రశ్నోత్తర రూపకోపన్యాస మొకటి బ్రహ్మచారిల శివావధానలగారి హరికథాపాఠక, పురాణ శ్రవణరూపకోప న్యాస మొకటియు జరిగినవి. తరువాత తిరిగి బొలారం ఆం గ్లోవర్నామ్యులర్ స్కూలులో రామచంద్రరావు గారొక పర్యాయ ముపన్యసించిరి.

THE MASTERPIECE OF
GEORGE W. M. REYNOLDS.
Printed in bold types on Superior
Glazed Paper.

The repeated wishes of many a lover of best modern fiction, both Indians and Europeans from several parts of India, Burma and Ceylon, have induced us to undertake presenting in neat attractive volumes, printed on superior glazed paper in bold and beautiful type the following famous novels of the immortal Reynolds:
The Faust in two volumes. Each volume Postage As 2.
The Soldier's Wife. In two volumes. I As. 10 Postage As 2.

The first volume of each novel is read the second is in print and will be sent to the chasers of the first.

Super

